

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Orta-Ağır Zihinsel Engeli ve
Otizm Spektrum Bozukluğu
Olan Öğrenciler İçin

OKUMA - YAZMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

I. Kademe (1, 2, 3 ve 4. Sınıf)

Ankara, 2018

içindekiler

GİRİŞ	5
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	5
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	5
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	6
1. DEĞERLERİMİZ	6
2. YETKİNLİKLER	6
ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	8
SONUÇ	9
OKUMA YAZMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI	9
1. OKUMA YAZMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI	9
2. ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMI	10
3. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	11
4. UYGULAMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	12
OKUMA YAZMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	13
1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	14
2. HEDEFLERİN YAPISI	16
3. HEDEF, HEDEF DAVRANIŞLAR VE AÇIKLAMALAR	17
ÖRNEK ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİ	51

GİRİŞ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için geliştirilen öğretim programları; öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri bilgi, kavram ve becerileri kazanmalarını, bunları kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmelerini, etkili iletişim kurmalarını, akademik, günlük yaşam, öz bakım gibi alanlarda gelişim sağlamlarını hedefleyen bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırmayı hedefleyen, yalın ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Programlarda bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve kademelerde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden hedeflere ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki hedef ve açıklamalar ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu hedefler ve açıklamalar, eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, günlük hayatta değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünlüştürmüş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları”, “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de yer alan “Özel Eğitimin Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanmıştır. Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, birinci, ikinci ve üçüncü kademe seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak dil ve iletişim, öz bakım ve günlük yaşam, bedensel, bilişsel, sosyal ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini sağlamak,
2. Birinci kademe eğitimi tamamlayan öğrencilerin gelişim ve öğrenme düzeylerine uygun olarak dil ve iletişim, öz bakım ve günlük yaşam, bedensel, bilişsel, sosyal ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek, günlük yaşamlarında ihtiyaç duyacakları temel akademik becerileri kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak bağımsız bireyler olarak hayatlarını sürdürmelerini sağlamak,
3. İkinci kademe eğitimi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, toplumla etkileşimini, bütünlüğünü sağlayacak şekilde yeterliliklerle donatılmış bireyler olmalarını sağlamak,
4. Üçüncü kademe eğitimi tamamlayan öğrencilerin birinci ve ikinci kademede kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, insanlarla etkileşim kurabilen, toplumsal kurallara uyum sağlayabilen, toplumsal yaşama katılım için çabalayan, yaşamlarını bağımsız olarak sürdürebilen bireyler olmalarını sağlamak, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ)” ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hayata ve bir mesleğe hazır, toplum hayatında üretime katkısı olan, millî ve manevi değerleri benimseyen bireyler olmalarını sağlamaktır.

ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı bireye değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmaktır. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kurmaktadır. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından günümüze ulaşmış ve yarınlarmıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata aktarımıdır. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ile birlikte ele alınarak programın perspektifini oluşturmaktadır.

1. DEĞERLERİMİZ

Değer; bir sosyal grup veya toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli olduğu kabul edilen ortak düşünce, amaç, temel ahlaki ilke ya da inançlardır. Değerler toplum ya da bireyler tarafından benimsenen, birleştirici olgulardır. Aynı zamanda değerler, toplumun sosyal ihtiyaçlarını karşıladığına ve bireylerin iyiliği için olduğuna inanılan ölçütlerdir. Değer eğitiminin temel amaçlarından biri de öğrencilerin sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini sağlamaktır. Değerler, insanın tutum ve davranışlarını biçimlendirmede önemli bir role sahiptir.

Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. "Eğitim programı"; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan "kök değerler" şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazesi olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ'de anadilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim / teknolojiye temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade olmak üzere sekiz anahtar yetkinlik belirlenmiştir. Özel eğitim çerçevesinde yabancı dillerde iletişim ve inisiyatif alma ve girişimciliğe ait yetkinlikler öğretim programlarında ele alınmamıştır. Bu yetkinliklere ilişkin bilgi ve beceriye ait davranışlar orta ve ağır engel düzeyindeki öğrencilere kazandırmamaktadır. Öğretim programlarında ele alınan yetkinlikler TYÇ'de aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

1. *Anadilde iletişim:* Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

2. *Matematiksel yetkinlik ve bilim / teknolojide temel yetkinlikler:* Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

3. *Dijital yetkinlik:* İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.
4. *Öğrenmeyi öğrenme:* Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.
5. *Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler:* Bu yetkinlikler kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.
6. *Kültürel farkındalık ve ifade:* Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin önemini takdiridir.

ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Değerlendirme, öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, öğretimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı ve sistematik bir süreçtir. Öğrenme, öğretme ve planlamayı doğrudan etkileyen ve eğitim sisteminin temel öğelerinden biri olan değerlendirmeye öğretim programında önemli bir yer verilmiştir.

Öncelikle öğrencilerin öğrenme alanlarındaki performansını belirlemek ve performansına dayalı olarak Bireyselleştirilmiş Eğitim Programını (BEP) hazırlamak için ölçme ve değerlendirme yapılmalıdır. Sürekli değerlendirme tüm öğrencilerin ilerlemelerinin tespiti için önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında

yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Toplanan veriler sistematik olarak kayıt edilmelidir. Öğretim öncesi, sırası ve sonrasında yapılan tüm değerlendirmeler uygulanan öğretim konusunda yol gösterir. Öğrenci nasıl öğrenmektedir? Ne tür ipuçlarına ihtiyaç duymaktadır? En fazla desteklenmesi gereken alan nedir? Ne tür öğretimsel uyarlamalara ihtiyacı bulunmaktadır? Uygun ölçme değerlendirme süreçlerine yer verilerek bu tür sorulara cevap verilmelidir.

Ölçme değerlendirme ilkelerinden aşağıdakilere dikkat edilmelidir:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, hedeflerin ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Ölçme değerlendirme, yetersizliği olan öğrencinin bireysel özelliklerine göre biçimlendirilmelidir.
3. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulamalara yol gösterir. Bu araç ve yöntemlerin uygulanmasında gerekli uygulama ilkelerine uyulmalıdır.

BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde öğrencinin çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilgi ve birikimi dikkate alınarak ve aralarındaki ilişki göz önünde bulundurularak bazı temel gelişim ilkelerine göre program düzenlenmiştir. Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak, destekleyici önlemler alınması önerilmektedir. Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların hedeflerini gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir. Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön koşul ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de kademeler düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi bilişsel gelişimini etkiler ve bilişsel gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir hedefin gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Bireyler arası farklılık bir bireyin diğerlerinden birden fazla özelliği bakımından farklı olmasıdır. Tüm öğrenciler için; bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda öğretim programları temel alınarak "BEP" hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP'de yer alacak olan hedeflerin belirlenmesinde, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesinde ve başarının değerlendirilmesinde o öğrencinin hazır bulunuşluğu, bilişsel, sosyal ve bedensel özellikleri farklılaşabilir. Bu nedenle öğrenme öğretme süreci planlanırken öğrencilerin bireysel farklılıkları (mevcut performansları, hazır bulunuşluk düzeyleri, öğrenme stilleri ve ihtiyaçları, sosyokültürel farklılıkları vb.) göz önünde bulundurulmalıdır.

SONUÇ

Programları güncelleme sürecinde hangi işlemlerden ve aşamalardan geçildiği aşağıda sıralanmıştır.

- Farklı ülkelerin özel eğitim programları incelenmiş,
- Yurt içinde ve yurt dışında öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmış,
- Başta Anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hükümet programları, şûra kararları, siyasi partilerin programları, sivil toplum kuruluşları ve sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dokümanlar analiz edilmiş,
- Millî Eğitim Bakanlığı programlar ve öğretim materyalleri daire başkanlıkları tarafından öğretmen ve yöneticilerin program gereksinimleri hakkında görüşleri alınmış,
- Öğretmenlerden programların hedefleri ve yapısı hakkında görüş alınmış; bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler, Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınınca değerlendirilmiştir. Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programlarımız hazırlanmıştır.

OKUMA YAZMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI

1. OKUMA YAZMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI

Okuma-Yazma Dersi Öğretim Programı, orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri sözlü iletişim, dinleme, okuma ve yazma becerileri kazanmaları, bu becerileri kullanarak, kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmelerini sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve değerleri içeren bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Öğrencilerin bilişsel becerilerini geliştirme, iletişim kurma, duygu ve düşüncelerini ifade etme ve bilgi edinmelerinde dilin yeri çok önemlidir. Bu bağlamda öğretim programında öğrenme alanlarındaki beceriler birbiriyle ilişkili ve bütünlük içinde ele alınmaktadır. Öğrenme alanlarının her birinde edinilen bilgi ve beceriler öğrenme sürecinde birbirini etkilemekte ve tamamlamaktadır.

Ayrıca öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak dil bilgisi ve yazım kuralları ile ilgili hedefler artan bir yoğunluk içinde ve aşamalı olarak yapılandırılmıştır. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri ile 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de ifade edilen Özel Eğitimin Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Okuma Yazma Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

1. Okuma ve yazmaya hazırlayacak görsel, işitsel ve psikomotor becerilerinin geliştirilmesi,
2. Erken okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi,
3. Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak doğru kullanmalarının sağlanması,
4. Yaşamları boyunca kullanacakları temel okuma yazma becerilerini kazanmalarının sağlanması,
5. Okuma yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmalarının sağlanması,
6. Sözlü iletişim becerilerini kullanarak iletişim kurmalarının sağlanması,
7. Dinleme / izleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesi,
8. Anlama, sınıflama, sıralama, ilişki kurma, tahmin etme gibi bilişsel becerilerinin geliştirilmesi,
9. Sözcük dağarcıklarını ve anlatım becerilerinin geliştirmesi,
10. Gerçek yaşam uygulamalarında okuma ve yazma becerilerini kullanmalarının sağlanması
11. Millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlerin farkına vardırılması amaçlanmıştır.

2. ÖĞRENME ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için hazırlanan Okuma-Yazma Dersi Öğretim Programı; öğrencilerin performansını ve önkoşul becerileri göz önünde bulunduran ve öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmış olup, bütün hedefler sürekli gelişme ve ilerleme gösteren bir yapı içinde ve tüm öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerini sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.

Okuma-Yazma Öğretim Programı'nda temel tasarım yaklaşımı belirlenirken hem öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını temel alan öğrenci merkezli yaklaşım hem de konu öğretimini merkeze alan konu merkezli bir yaklaşım temel alınmıştır. Bu anlamda program tasarımı eklektik bir yapıya sahiptir. Yani program hem konu merkezli hem de öğrenci merkezlidir.

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere yönelik geliştirilmiş olan bu program, bireysel temelleri dikkate alarak oluşturulmuştur. Öğrenci, programın en önemli parçasıdır. Öğrenme alanları ve etkinlikler birey için seçilmiş ve düzenlenmiştir. Öğrenme yaşantıları bireyin ilerideki gereksinimleri göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Özellikle bu program, program geliştirme açısından aşağıda belirtilen bireysel temeller dikkate alınarak geliştirilmiştir.

- Her öğrencinin bir birey olarak kendine özgü olduğunu kabul eder.
- Öğrencinin kişisel mutluluğunu ve başarıma duygusunu kazandırmak için çaba gösterir.
- Öğrencinin gelecekteki hayatı için rehberdir.
- Günümüzdeki engelli bireylerden beklenen niteliklerin geliştirilmesine rehberdir.
- Öğrencinin fiziksel ve psikolojik açıdan sağlıklı bir birey olarak yetişmesini hedef almıştır.

Program geliştirme açısından bir başka önemli temel ise **psikolojik temeldir**. Özellikle son zamanlarda insanlar nasıl öğrenir?, Öğrenme ortamları nasıl düzenlenmelidir? gibi sorular eğitim programlarının psikolojik temellerini oluşturmaktadır. Anlamlı bir öğrenme, öğrencilerin ön bilgilerinin kontrol edildiği, gerçek yaşamda karşılaştıkları sorunların temel alındığı, öğrencinin her zaman bilişsel, çoğunlukla devinimsel olarak da etkin olduğu öğrenme ortamlarında gerçekleşmelidir. Ayrıca bu öğrenme ortamlarının öğrenciye yeni öğrendiklerinin pekiştirilmesi için fırsatlar sunması gerekmektedir. Orta ve ağır engellilere yönelik bu program aynı zamanda **görevsel (işlevsel)** nitelik taşımaktadır. Bu anlamda programda yer verilen konular ve etkinlikler hayatta geçerli olan konulardır. Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için hazırlanmış olan Okuma-Yazma Öğretim Programı'nın felsefi temelleri, **pragmatist** felsefenin eğitime uygulanması olarak ele alınan **ilerlemecilik** eğitim felsefesiyle örtüşmektedir. Çünkü programda öğrenci gereksinimlerini merkeze alan ve öğrenci için işlevsel değeri olan bilgi, beceri ve tutumlar öğretilmektedir.

Dil öğrenimi doğrusal bir faaliyet olmadığından dil becerisinin kazandırılmasında tek bir öğrenme öğretme yaklaşımı benimsenmemeli, farklı öğretim yöntem ve teknikleri bir arada ve dengeli şekilde kullanılmalıdır. Bu bağlamda bu programda iki farklı öğrenme kuramından yararlanılmıştır. Öğretim programına temel olan **öğrenme yaklaşımları** ise sırası ile uygulamalı davranış analizi ve sosyal etkileşimci kuramdır. Uygulamalı davranış analizi, davranışçı kuramın öne sürdüğü ilkeleri kullanarak sosyal açıdan birey için anlamlı ve toplum için önemli davranışları değiştirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Uygulamalı davranış analizinde sosyal açıdan önemli, gözlenebilir ve ölçülebilir hedef davranışlar belirlenerek, bu davranışlarda istedik yönde değişiklik yaratmak için çalışılır. Uygulamalı davranış analizi alanında yeni beceri ve davranışları öğretmek üzere geliştirilmiş çok sayıda yöntem bulunmaktadır. Bu programda yer alan yöntemler; Doğrudan Öğretim Yöntemi, Yanlızsız Öğretim Yöntemleri ve Etkinlik Temelli Öğretim Yöntemidir.

Sosyal etkileşim kuramına göre çocuğun gelişiminin daha bilgili ve deneyimli bir yetişkinin rehberliğinde sosyal bir ortamda gerçekleşmektedir. Diğer bir deyişle çocuklar diğer kişilerle etkileşimler kurarak

öğrenir. Çocuklar ve yetişkinlerin birlikte etkileşim içinde gerçekleştirdikleri tüm etkinlikler yakınsal gelişim alanı olarak adlandırılan alanda gerçekleşir. Yakınsal gelişim alanı, çocuğun bağımsız olarak yapabileceği ile maksimum yetişkin desteği ile yapacağı arasındaki alan olarak tanımlanmakta ve öğrenme bu alan içinde gerçekleşmektedir. Hedeflenen, çocuğu yetişkin rehberliğinden bağımsız hale getirmektir. Bu amaçla yetişkin birçok destekleyici sunarak öğrencinin söz konusu becerilerde bağımsızlaşmasını sağlar. Bu yaklaşımı temel alan birçok öğretim yöntemi bulunmaktadır. Paylaşımli kitap okuma, Planlı Söyleşi ve Yazıca Zenginleştirilmiş Oyun bunlardan bazılarıdır.

Tüm öğrenciler için bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda Okuma Yazma Dersi Öğretim Programı temel alınarak BEP hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP’de yer alacak hedeflerin belirlenmesinde, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesinde ve başarının değerlendirilmesinde o öğrencinin hazırbulunuşluğu, bilişsel, sosyal ve bedensel özellikleri dikkate alınmalıdır. Öğrenme öğretme sürecinde mümkün olduğunca bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmalıdır. Bu teknolojilerin kullanılması öğretim stratejilerini zenginleştirirken aynı zamanda öğrencilerin öğrenmelerini destekleyecektir.

Dersin işlenişinde ve uygulamalarda görsel iletişim araçlarına yer verilmeli; slayt, bilgisayar, televizyon, etkileşimli tahta, internet, EBA içerikleri vb. etkin olarak kullanılmalıdır. Teknolojik araç ve gereçler kullanılırken gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik göz önüne alınmalı ve internetin güvenli kullanımı konusunda gerekli uyarılar yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır. Dijital kaynakların, özellikle internetten indirilen materyallerin kullanımında intihal yapılmamalı, etik kurallara ve telif haklarına uyulmalıdır.

3. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Öğrencilerin öğrenme alanlarındaki performanslarını belirlemek amacıyla belirli ölçme araçlarından yararlanır. Öğretmen tarafından da geliştirilebilen bu araçlarla elde edilen veriler;

1. Öğrencilerin öğretimi hedeflenen davranışı öğrenmeye hazır olup olmadıklarını,
2. Geliştirilen öğretim programının etkililiğini,
3. Öğretimin sonlandırılma kararının verilmesini,
4. Öğretimle ne düzeyde genellenebilen davranış değişikliğinin sağlanabildiğini,
5. Öğretim sonlandıktan sonra etkisinin devam edip etmediğini (izleme) değerlendirmek amacıyla kullanılır.

Öğrencilerin programla kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerileri ne oranda edindiğinin tespitinde kullanılan ölçme ve değerlendirme uygulamaları sürekli olmalıdır. Değerlendirme süreci birçok basamağı içermelidir. Bu basamaklar aşağıda verilmektedir.

Programın Gözden Geçirilmesi: Öğretim programını gözden geçirerek, öğrenme alanlarına göre nereden başlanacağına karar verilmelidir.

Öğretim Öncesinde Veri Toplama: Öğrenciye seçilen öğrenme alanında yer alan hedef davranışlar öğretilmeden önce değerlendirme yapılmalıdır.

Kaba Değerlendirme: Program öğrenme alanları ve hedefleri gözden geçirdikten sonra kaba değerlendirme araçları programa göre geliştirilmelidir. Kaba değerlendirme araçları olarak kontrol listeleri, gözlemler ve görüşmelerden yararlanılabilir. Öğrencilerin defterleri incelenebilir. Bu tür ölçümler öğrencinin performansı hakkında kabaca bilgi verecek ve ayrıntılı değerlendirme için yol gösterecektir.

Ayrıntılı Değerlendirme Araçlarının Hazırlanması ve Uygulanması: Seçtiğiniz öğrenme alanına göre ayrıntılı değerlendirme çok çeşitli ölçme araçları veya değerlendirme süreçleri kullanılarak yapılabilir.

Örneğin; ölçüt bağımlı ölçü araçları hazırlanabilir. Dil örnekleri alınabilir. İş örneği analizleri yapılabilir. Okuduğunu anlama testleri uygulanabilir. Önemli olan söz konusu öğrenme alanında en iyi şekilde ölçebilecek ölçme aracı/araçlarını geliştirmek ve uygulamaktır. Öğretim öncesinde yapılan ayrıntılı değerlendirme öğretime nereden başlanacağına yol gösterecektir. Bu değerlendirmeden sonra amaçlar belirlenerek öğretime başlanabilir.

Öğretim Sırasında Veri Toplama: Öğrenciye seçilen öğrenme alanında yer alan hedef davranışlar öğretilirken değerlendirme yapılmalıdır. Öğretim sırasında yapılan bu değerlendirmeler öğretimin düzenlenmesinde rol oynar.

Öğretim Sonunda Veri Toplama: Öğretim sonunda öğretim öncesinde kullanılan ölçme araçları ile belirlenen hedeflere ulaşip ulaşmadığı saptanmalıdır.

Toplanan Verilerin Kayıt Edilmesi: Öğrenci performansı sürekli kayıt edilerek öğrenci performansı kayıt altına alınmalıdır. Kayıtlar sistematik olarak tutulmalıdır.

Sonuçları Değerlendirilmesi ve Gerekli Düzenlemelerin Yapılması: Öğretim öncesi, sırası ve sonrasında yapılan tüm değerlendirmeler uygulanan öğretim konusunda yol gösterir. Öğrenci nasıl öğrenmektedir? Ne tür ipuçlarına ihtiyaç duymaktadır? En fazla desteklenmesi gereken alan nedir? Ne tür öğretimsel uyarlamalara ihtiyacı bulunmaktadır? Eğer uygun değerlendirme süreçlerine yer verildiyse, bu tür sorulara cevap verilebilecek ve birçok problemlerin üstesinden gelinebilecektir.

Bu programda değerlendirme araçları olarak informal ölçü araçlarının kullanılmalıdır. Bunların bir kısmı ölçüt bağımlı ölçü araçları ve kontrol listeleri gibi öğretmen yapımı ölçü araçlarıdır. Ayrıca programda öğrenci performansının belirlenmesinde gözlem tekniğine ve bazı beceriler için (ör, yazma becerisi) gözlemin özel bir türü olan çalışma örneği analizine yer verilmiştir. Çalışma örneği analizi; tepki ve hata analizi şeklinde yapılır. Bu programda bazı öğrenme alanlarında (yazılı ifade) hata analizi kullanılmalıdır.

4. UYGULAMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Öğrenmeye Hazırlık öğrenme alanında işitsel algı, görsel algı ve el göz koordinasyonu bölümleri bulunmaktadır. Bu bölümlerde yer alan hedef ve hedef davranışlar birbiri ile eşzamanlı şekilde çalışılmalıdır. Örneğin; görsel algı da görsel eşleme becerileri ile ilgili hedef davranışları kazanan bir öğrenci ile işitsel algının eşleme ile ilgili hedefleri çalışılmalıdır.
- Öğrenmeye Hazırlık öğrenme alanındaki hedef ve hedef davranışlar kazanıldıktan sonra erken okur-yazarlık becerileri ile ilgili hedef ve hedef davranışlar çalışılmalıdır.
- Erken Okuryazarlık öğrenme alanında bulunan sesbilgisel farkındalık bölümünde sözcük farkındalığı, hece farkındalığı, uyak farkındalığı ve ses farkındalığı ile ilgili hedefler birbiri ile eşzamanlı şekilde çalışılabilir. Örneğin; öğrencilerle hece farkındalığı hedef davranışlarından biri çalışıldıktan sonra ses farkındalığı hedef davranışlarından biri çalışılabilir.
- Erken okuryazarlık öğrenme alanında bulunan ses farkındalığı becerilerinde Türkçe’de bulunan 5-6 sesin farkındalığının tüm hedef davranışlar bağlamında kazandırılması, ses esaslı ilk okuma yazma öğretim yöntemi ile ilk okuma yazma öğretimine başlamak için yeterlidir.
- Erken okuryazarlık öğrenme alanında bulunan sesbilgisel farkındalık becerileri öğrencileri ses esaslı ilk okuma yazma öğretim yöntemi ile ilk okuma yazmaya hazırlayacak önemli becerilerdir. Bu nedenle öğrencilerin bu bölümdeki hedef davranışlar ile ilgili performansları iyi gözlenmelidir.
- Çeşitli nedenlerle yazmada güçlük çeken öğrenciler için okuma çalışmaları yazma olmadan gerçekleştirilebilir.

- Dinlediğini anlama ve sözlü iletişim bu kademede ortak öğrenme alanı olduğundan diğer öğrenme alanlarında yer alan hedefler öğretilirken bir yandan bu alanlardan hedefler çalışılmalıdır.
- Okuma Yazma Dersi Öğretim Programı'nda ilk okuma yazma öğretiminde "Ses Esaslı İlk Okuma Yazma Öğretimi" benimsenmiştir. İlk okuma yazma öğretimi dik temel harflerle gerçekleştirilir.
- Okuma yazma öğretimi süreci boyunca dört çizgi, üç aralıktan oluşan standart **Yazı Defteri** kullanılmalıdır. Yazı defterindeki satır aralığı, 4 5 4 oranında, en az 1,3cm genişliğinde olmalıdır. Yazı defterindeki satırlar ilk okuma yazma öğretimi boyunca kullanılacak materyallerde harflerin ve hecelerin verildiği aşamalar daha geniş satır aralığı kullanılmalıdır.

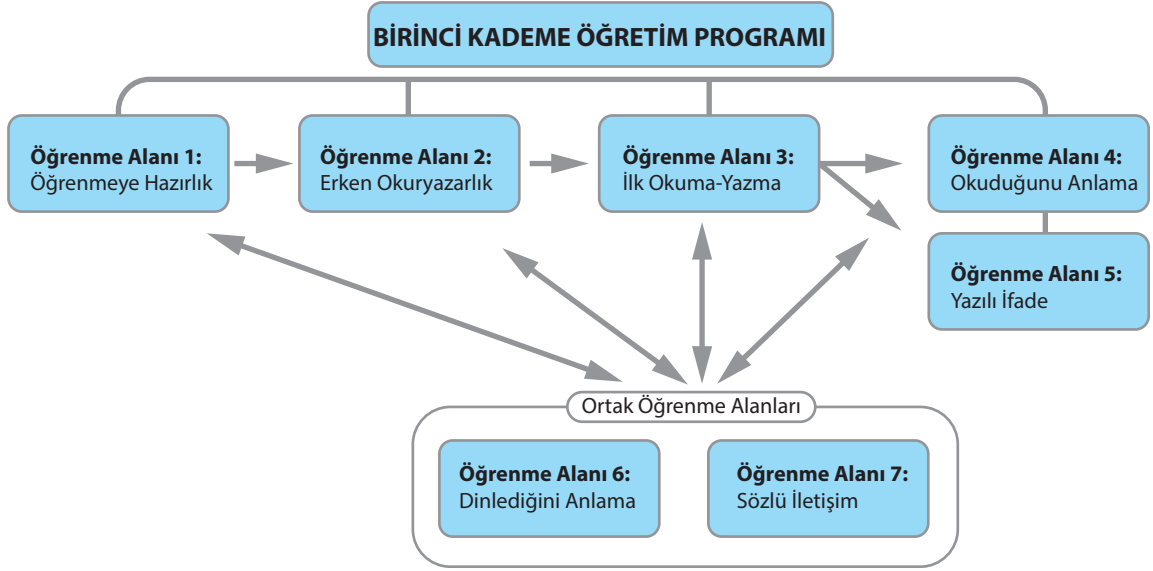
- Okuma yazma öğretimi tamamlandıktan sonra standart yazı defteri veya çizgili defter kullanma kararı, öğretmen ve öğrencilerin inisiyatifindedir. Yazmada zorluk yaşayan öğrenciler ile yazma çalışmalarına standart yazı defteri ile devam edilebilir.
- Öğrencilere önce büyük harfin yazımı hemen ardından küçük harfin yazımı yönleriyle birlikte gösterilmelidir.
- Okuduğunu anlama ve yazılı ifade hikaye, anı ve bilgi veren metin çeşitleri kullanılmıştır. Bu metinleri belirli yapıları bulunmaktadır. Bu yapılar göre anlama metinleri seçilmeli ve oluşturulmalı, yazma eğitiminde ise bu yapılar çerçevesinde öğretimin düzenlenmelidir.
- Öğretmenler çocuğun performansına göre -bulduğu kademeyi dikkate almayarak- diğer kademelerden hedef ve hedef davranışlar seçebilir.

OKUMA YAZMA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Orta-ağır zihinsel engeli ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için geliştirilen Okuma-Yazma Öğretim Programı giriş, öğretim programının uygulanması ve öğretim programının yapısı bölümlerinden oluşmaktadır.

Okuma-Yazma Dersi Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme alanları; Öğrenmeye Hazırlık, Erken Okuryazarlık, İlk Okuma Yazma, Okuduğunu Anlama, Yazılı İfade, Dinlediğini Anlama ve Sözlü İletişim olmak üzere yedi ana başlık altında düzenlenmiştir.

1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Şekil 1. Okuma-Yazma Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları

Öğrenmeye Hazırlık: Bu öğrenme alanında öğrenciyi algı bakımında okumaya hazırlamak hedeflenmiştir. İşitsel ve görsel algı becerilerinin öğrenciye kazandırılması hem erken okuryazarlık becerilerine hem de ilk okuma yazma becerilerine önkoşul oluşturmaktadır. Bu öğrenme alanı görsel algı, işitsel algı ve el-göz koordinasyonu olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Erken Okuryazarlık: Bu öğrenme alanı ile öğrenciye yazı farkındalığı, sesbilgisel farkındalık, harf bilgisi becerilerinin kazandırılması hedeflenmektedir. Bu bölüme ayrıca yazmaya hazırlık bölümü eklenmiş, böylece öğrencinin ilk okuma yazmaya harf çizme bakımından hazırlanması da hedeflenmiştir. Erken okuryazarlığın diğer önemli alanları olan sözcük bilgisi ve dinlediğini anlama ise ayrı öğrenme alanları olarak öğretim programında yer almaktadır. Sözcük bilgisine sözlü iletişim öğrenme alanında yer verilmiştir.

İlk Okuma Yazma: Bu öğrenme alanında özellikle öğrencilere çözümlene ve çözümlediklerini anlama becerisinin kazandırılması hedeflenmektedir. Programda ilk okuma yazma öğretiminde "Ses Esaslı İlk Okuma Yazma Öğretimi" öğretim yöntemi olarak benimsenmiştir. Öğretilecek sesle ilgili sesbilgisel farkındalık çalışmasına ağırlık verilmiştir. Okuma becerisinin çözümlene ve anlamadan oluşan bir beceri olduğu temeline dayanarak öğrenciye çözümlene becerisi kazandırılırken, çözümlenenlerin anlamlandırması için oluşturan sözcükleri, cümleleri ve metinleri anlama üzerinde de durulmuş ve bu yönde hedefler belirlenmiştir. Bu öğrenme alanı beş aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; sesi fark etme, sesi dik temel harflerle okuma ve yazma, sesi hece ve sözcük içinde okuma ve yazma, sesi cümle ve metin içinde okuma ve yazma, tanıtılan sesin bulunduğu cümle ve metinleri anlamadır. Ses esaslı ilk okuma yazma öğretim yöntemi ses grupları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Ses Grupları

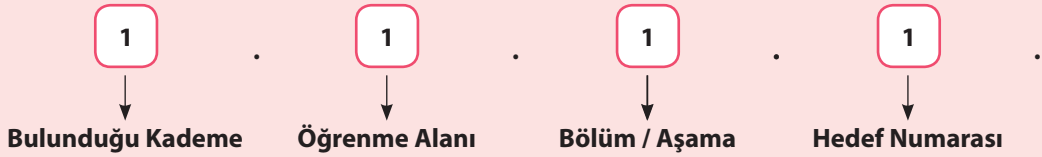
1. Grup Sesler	e, l, a, k, i, n	E, L, A, K, İ, N
2. Grup Sesler	o, m, u, t, ü, y	O, M, U, T, Ü, Y
3. Grup Sesler	ö, r, l, d, s, b	O, R, L, D, S, B
4. Grup Sesler	z, ç, g, ş, c, p	Z, Ç, G, Ş, C, P
5. Grup Sesler	h, v, ğ, f, j	H, V, Ğ, F, J

Okuduğunu Anlama: Bu öğrenme alanında öğrenciyi metin anlamaya hazırlamak amacıyla resim yazı eşleme çalışmaları ve cümle anlama becerilerinin kazandırılması hedeflenmiştir. Öğrenme alanı; okuma kurallarını uygulama, okumaya yönelik tutum, okuma gelişimi, cümle anlama, metin yapılarını tanıma, metin anlama, gerçek yaşam uygulamaları olmak üzere yedi bölümden oluşmaktadır.

Yazılı İfade: Bu öğrenme alanında öğrenciyi yazılı ifadeye hazırlamak amacıyla cümle yazma ve tamamlama becerileri üzerinde durulmuştur. Öğrenme alanı; yazım kurallarını uygulama, dikte yoluyla yazma cümle oluşturma ve cümle tamamlama ile cümle yazma olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Dinlediğini Anlama ve Sözlü İletişim: Bu öğrenme alanları birinci kademe programı uygulanırken tüm öğrenme alanlarına hizmet edecek şekilde tasarlanmış ortak öğrenme alanlarıdır. Bu öğrenme alanlarından öğretmenler hedefler seçerek öğrencilerin dinlediğini anlama ve sözlü iletişim becerilerini geliştirebilecektir. Dinlediğini anlama öğrenme alanı; dinleme kurallarına uyma, betimlenen resimleri gösterme, yönergeleri yerine getirme, resimli anlatılarla ilgili sorulara cevap verme ve dinledikleriyle ilgili sorulara cevap verme olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır. Sözlü iletişim ise; konuşma kuralları, alıcı ve ifade edici anlam-söz dizimi, sözcük dağarcığı ile olayları ve durumları anlatma olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Okuma-Yazma öğretim programında **Kademe, Öğrenme Alanı, Bölüm / Aşama, Hedef**'e ilişkin kodlamada aşağıdaki sistematik izlenmiştir.

2. HEDEFLERİN YAPISI

Okuma Yazma Dersi birinci kademe programında yedi öğrenme alanında toplam 83 hedef ve 302 hedef davranış yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretim Programının Öğrenme Alanları, Hedef ve Hedef Davranış Sayıları

Öğrenme Alanları	Hedef Sayıları	Hedef Davranış Sayıları
Öğrenmeye Hazırlık	25	94
Erken Okuryazarlık	20	86
İlk Okuma-Yazma	8	26
Okuduğunu Anlama	12	36
Yazılı İfade	8	26
Dinlediğini Anlama	6	20
Sözlü İletişim	4	14
Toplam	83	302

Tablo 3. Hedeflerin Öğrenme Alanlarına Göre Dağılımı

Öğrenme Alanları	Bilişsel	Duyuşsal	Psikomotor	Toplam
Öğrenmeye Hazırlık	21	0	4	25
Erken Okuryazarlık	14	3	3	20
İlk Okuma-Yazma	5	0	3	8
Okuduğunu Anlama	5	5	2	12
Yazılı İfade	4	1	3	8
Dinlediğini Anlama	3	0	3	6
Sözlü İletişim	3	1	0	4
Toplam	55	10	18	83

3. HEDEF, HEDEF DAVRANIŞLAR VE AÇIKLAMALAR ÖĞRENME ALANLARI ÖĞRENMEYE HAZIRLIK

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları	
Bölüm 1 İşitsel Algı	1.1.1.1. Çevresinde duyduğu seslerden aynı olan seslere sözel / motor tepki verir.	1.1. Çeşitli insan sesleri arasından, dinletilen insan sesi ile aynı insan sesini duyduğunda tepki verir. 1.2. Çeşitli hayvan sesleri arasından, dinletilen hayvan sesi ile aynı hayvan sesini duyduğunda tepki verir. 1.3. Çeşitli taşıt sesleri arasından, dinletilen taşıt sesi ile aynı taşıt sesini duyduğunda tepki verir. 1.4. Çeşitli eşya sesleri arasından, dinletilen eşya sesi ile aynı eşya sesini duyduğunda tepki verir. 1.5. Çeşitli doğa sesleri arasından, dinletilen doğa sesi ile aynı doğa sesini duyduğunda tepki verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	
	1.1.1.2. Çevresinde duyduğu seslerden farklı olan seslere sözel / motor tepki verir.	2.1. Dinletilen aynı insan sesleri arasından farklı olan insan sesini duyduğunda tepki verir. 2.2. Dinletilen aynı hayvan sesleri arasından farklı olan hayvan sesini duyduğunda tepki verir. 2.3. Dinletilen aynı taşıt sesleri arasından farklı olan taşıt sesini duyduğunda tepki verir. 2.4. Dinletilen aynı eşya sesleri arasından farklı olan eşya sesini duyduğunda tepki verir. 2.5. Dinletilen aynı doğa sesleri arasından farklı olan doğa sesini duyduğunda tepki verir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	1.1.1.3. Sözcükleri ve cümleleri dinledikten sonra bunları dinleniş sırasına göre söyler.	3.1. Aynı kategoriye ait en az üç, en fazla beş sözcük, görselleriyle birlikte sunulduktan sonra, sözcükleri sunuş sırasına göre söyler. 3.2. Farklı kategorilere ait en az üç, en fazla beş sözcük, görselleriyle birlikte sunulduktan sonra, sözcükleri sunuş sırasına göre söyler. 3.3. Eklenecek söylenen sözcükleri her sözcük eklendikten sonra sırası ile söyler. 3.4. Basit bir cümleyi dinledikten sonra cümleye eklenen sözcüklerin her birini ekleyerek cümleyi yeniden söyler.	Etkinlik Temelli Öğretim İçinden Tekrar Etme Stratejisi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	1.1.1.4. Dinlediği cümle içinde bulunan isimleri söyler.	4.1. Aynı kategoriye ait isimleri söyler. 4.2. Farklı kategorilere ait isimleri söyler.	Etkinlik Temelli Öğretim İçinden Tekrar Etme Stratejisi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	1.1.1.5. Dinlediği cümleler içinde tekrar edilen bir sözcüğü duyduğunda sözel / motor tepki verir.	5.1. Bir cümle içinde tekrarlı söylenen sözcüğü duyduğunda tepki verir. 5.2. Birkaç cümle içinde tekrarlı söylenen sözcüğü duyduğunda tepki verir.	Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	1.1.1.6. Dinlediği cümlelerde eksik sözcükleri ve anlamsal olarak hatalı sözcükleri söyler.	6.1. Son sözcüğü eksik olarak söylenen cümleyi dinledikten sonra eksik sözcüğü söyler. 6.2. Dinlediği cümlede anlamsal olarak hatalı söylenen sözcüklerin doğrusunu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
Açıklamalar	<p>1 ve 2. hedef ve hedef davranışları için öğretim sürecine öğrencinin yakın çevresinde bulunan ve önceden tanıdığı seslerle başlanmalıdır. Ayrıca öğretime öğrencilerin bilişsel özelliklerini dikkate alarak daha az olumsuz örnekle başlanmalı (ör. işitsel eşlemede hayvan sesleri için eşleme yapılacak örnek köpek sesi, olumsuz bir örnek kedi sesi olabilir) giderek olumsuz örnek sayısı artırılmalıdır.</p> <p>3 ve 4. hedef ve hedef davranışları için konuşma becerisine sahip olmayan öğrencilerde görseller ile çalışılmalıdır.</p> <p>3.3., 3.4., 4.1. ve 4.2. hedef davranışları için öğrencinin hatırlaması gereken sözcük sayısı en fazla beş olmalıdır.</p> <p>4. hedef için örnek: "Akşam televizyon seyredirken kardedişim elma, babam muz, ben de portakal yedim." cümlesi söylenerek "Hangi meyveleri duydun? Söyle!" yönergesi verilebilir.</p> <p>6.2. hedef davranışı için örneğin "Kedi kitap içti." cümlesini söyleyerek, öğrenciden cümleyi düzeltmesi beklenir. Gerektiğinde resimde kullanılabilir.</p>			

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.1.2.1. Farklı çeşitte / renkte / boyutta olan nesnelere arasında aynı özellikte olanları eşler.	1.1. Aynı nesnelere gösterir. 1.2. Aynı renk olan nesnelere gösterir. 1.3. Aynı boyutta olan nesnelere gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.2. Farklı nesnelere içeren / renkte / boyutta-ki nesnelere resimleri ve yarı soyut nesnelere resimleri arasında aynı özellikte olanları eşler.	2.1. Aynı olan nesnelere resmini gösterir. 2.2. Aynı renkte olan nesnelere resmini gösterir. 2.3. Aynı boyutta olan nesnelere resmini gösterir. 2.4. Aynı olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.3. Nesnelere resimlerini ve yarı somut nesnelere resimlerini konum ve ayrıntılarına göre eşler.	3.1. Aynı konumda olan nesnelere resmini gösterir. 3.2. Aynı ayrıntısı olan nesnelere resmini gösterir. 3.3. Aynı eksik ayrıntısı olan nesnelere resmini gösterir. 3.4. Ayrıntısı aynı konumda olan nesnelere resmini gösterir. 3.5. Aynı ayrıntıya sahip yarı soyut nesnelere resmini gösterir. 3.6. Aynı eksik ayrıntısı olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir. 3.7. Aynı konumda olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir. 3.8. Ayrıntısı aynı konumda olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.4. Nesnelere resmi, çizimi ve gölgesi ile eşler.	4.1. Nesnelere resmi ile eşler. 4.2. Nesnelere çizimi ile eşler. 4.3. Nesnelere / varlık resmi ile gölgesini eşler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim Yanılışız Öğretim Yöntemi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.5. Aynı çeşitte / renkte / boyutta olan nesnelere arasında özellikleri farklı olan nesnelere gösterir.	5.1. Farklı olan nesnelere gösterir. 5.2. Farklı renkte olan nesnelere gösterir. 5.3. Farklı boyutta olan nesnelere gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim Yanılışız Öğretim Yöntemi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.6. Aynı nesnelere resimleri ve yarı soyut resimler arasında özellikleri farklı olan resimleri gösterir.	6.1. Farklı olan nesnelere resmini gösterir. 6.2. Farklı renkte olan nesnelere resmini gösterir. 6.3. Farklı boyutta olan nesnelere resmini gösterir. 6.4. Farklı olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir. 6.5. Farklı renkte olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir. 6.6. Farklı boyutta olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.7. Aynı nesnelere resimleri ve yarı soyut resimler arasında konumları ve ayrıntıları farklı olan resimleri gösterir.	7.1. Farklı konumda olan nesnelere resmini gösterir. 7.2. Ayrıntısı farklı olan nesnelere resmini gösterir. 7.3. Farklı eksik ayrıntısı olan nesnelere resmini gösterir. 7.4. Bir ayrıntısının konumu farklı olan nesnelere resmini gösterir. 7.5. Farklı konumda olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir. 7.6. Ayrıntısı farklı olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir. 7.7. Farklı eksik ayrıntısı olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir. 7.8. Bir ayrıntısının konumu farklı olan yarı soyut nesnelere resmini gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı

Bölüm 2
Görsel Algı

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.1.2.8. Aynı tür nesnelere özelliklerine göre gruplar.	8.1. Nesnelere türlerine göre gruplar. 8.2. Nesnelere renklerine göre gruplar. 8.3. Nesnelere boyutlarına göre gruplar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.9. Aynı tür nesne resimlerini nesnelere özelliklerine göre gruplar.	9.1. Nesne resimlerini türlerine göre gruplar. 9.2. Nesne resimlerini renklerine göre gruplar. 9.3. Nesne resimlerini boyutlarına göre gruplar. 9.4. Nesne resimlerini konularına göre gruplar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.10. Aynı tür nesne resimlerini nesnelere ayrıntılarına göre gruplar.	10.1. Nesne resimlerini ayrıntılarına göre gruplar. 10.2. Nesne resimlerini ayrıntılarının konularına göre gruplar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.11. Nesnelere oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur.	11.1. Farklı türdeki nesnelere oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur. 11.2. Aynı tür, farklı renkteki nesnelere oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur. 11.3. Aynı tür, farklı boyutları nesnelere oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.12. Nesne resimlerinden oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur.	12.1. Farklı türdeki nesne resimlerinden oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur. 12.2. Aynı tür, farklı renkteki nesne resimlerinden oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur. 12.3. Aynı tür, farklı boyutları nesne resimlerinden oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur. 12.4. Aynı tür, farklı konumda olan nesne resimlerinden oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.13. Farklı konumu ve farklı ayrıntısı olan, aynı tür nesne resimlerinden oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur.	13.1. Farklı ayrıntısı olan, aynı tür nesne resimlerinden oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur. 13.2. Ayrıntıları farklı konumda olan nesne resimlerinden oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.1.2.14. Bir örüntüdeki kuralı takip ederek farklı nesne, nesne ve şekil resimleriyle yeni örüntüler oluşturur.	14.1. Nesne, nesne ya da şekil resimleriyle oluşturulmuş bir örüntüde eksik bırakılan son ögeyi bulur. 14.2. Nesne, nesne ya da şekil resimleriyle oluşturulmuş bir örüntüyü aynı şekilde devam ettirir. 14.3. Nesne, nesne ya da şekil resimleriyle oluşturulmuş bir örüntünün ortasında eksik bırakılan ögeyi bulur. 14.4. Nesne, nesne ya da şekil resimleriyle oluşturulmuş bir örüntüdeki kuralı kullanarak farklı malzemelerle, aynı kurala göre yeni örüntüler oluşturur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı

Bölüm 2
Görsel Algı

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları	
Bölüm 2 Görsel Algı	1.1.2.15. Verilen resimler arasındaki farkları işaretler.	15.1. İki nesne resmi arasındaki farkları işaretler. 15.2. İki olay resmi arasındaki farkları işaretler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	1.1.2.16. Resimde gizlenen nesnelere ve resimdeki yanlışlıkları gösterir.	16.1. Karmaşık bir resimde gizlenen nesneyi / varlığı gösterir. 16.2. Karmaşık bir çizimde bulunan nesnelere gösterir. 16.3. Resimdeki yanlışlıkları gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	1.1.2.17. Parça ve bütüne ait nesne resimlerinde parça-bütün ilişkisini kurar.	17.1. Bir resimde eksik bırakılan parçayı bulur. 17.2. Yarısı gösterilen bir nesne resimindeki nesnenin ne olduğunu tahmin ederek söyler. 17.3. Bütünü verilen nesne resmine ait parçaları bulur. 17.4. Bir nesne resminin parçalarını birleştirerek bütünü oluşturur. 17.5. Bir eylem ve olay resminin parçalarını birleştirerek bütünü oluşturur. 17.6. Kağıt ya da tahta yapbozlar yapar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	1.1.2.18. Gösterildikten sonra kapatılan ya da saklanan nesne ve resimlerdeki nesne isimlerini ya da olayları söyler.	18.1. Art arda gösterilen nesnelere saklandıktan / kapatıldıktan sonra nesnelere isimlerini söyler. 18.2. Art arda gösterilen nesne resimleri saklandıktan / kapatıldıktan sonra resimlerde bulunan nesnelere isimlerini söyler. 18.3. Çeşitli olayların bulunduğu resim gösterilip saklandıktan / kapatıldıktan sonra resimde gördüğü nesnelere ve olayları söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	Görsel Algı öğrenme alanındaki eşleme ve ayırt etme ile ilgili hedef ve hedef davranışlar çalışılırken, öğrencilerin bilişsel özellikleri de dikkate alınarak, daha az olumsuz örneklerle başlanmalı, giderek olumsuz örnek sayısı artırılmalıdır. Öğretilen görsel eşlemede "Aynı renk olan nesnelere gösterir" hedef davranışı için ilk başta bir kırmızı kalem, iki mavi kalem seçilebilir, öğrencinin mavi kalemleri eşlemesi istenir. Öğrencinin eşleme becerisi ilerledikçe, eşleme yapacağı materyal dışındaki olumsuz örnekler çoğaltılmalıdır. Ayrıca öğretilen öğrencinin yakın çevresinde bulunan ve önceden tanıdığı nesnelere ile başlanmalıdır.	Görsel Algı öğrenme alanında yer alan hedef ve hedef davranışlarına yönelik öğretimin ardından öğrencilerin öğrendikleri becerileri genellemelerini sağlamak amacıyla dijital uygulamalar üzerinden tekrar alıştırmaları yapılabilir.		
	8, 9 ve 10. hedef ve hedef davranışları için grup sayısı, öğrencilerin performansına göre belirlenmelidir.	14. hedef ve hedef davranışları için öğretme nesnelere ile başlanıp daha sonra nesne ve şekil resimleriyle devam edilmelidir.		
	18. hedef ve hedef davranışları için konuşma becerisi olmayan öğrencilerle çalışılırken çeşitli uyarlamalar yapılmalıdır. Öğretilen resmi gösterilip kapatıldıktan sonra öğrenciden, resimde gördüğü nesnelere, karışık olarak verilen nesnelere üzerinden alması istenebilir.	Örnek öğretme-öğrenme süreci bölümünde 5.1. hedef davranışı için ders planı, "Ders Planı Örneği" de yer almaktadır.		
	Yarı soyut resim örnekleri EK-1'de yer almaktadır.			

Bölüm 3 El-Göz Koordinasyonu	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Açıklamalar	<p>1.1.3.1. El-göz koordinasyonu becerilerini geliştirir.</p>	<p>1.1. Dik, yatay, dairesel ve eğik boyama hareketleri ile boyama yapar.</p> <p>1.2. Parmakla ve pastel boyayla farklı çizim özellikleri olan çizgilerin üzerinden geçer.</p> <p>1.3. Küçük nesnelere bir araya getirmek, birbirinden ayırmak ve kaptan kaba aktarmak için çeşitli büyüklüklerdeki kaşıkları ve maşaları kullanır.</p>	<p>Doğrudan Öğretim Yöntemi</p> <p>Etkinlik Temelli Öğretim</p>	<p>Gözlem-Kontrol Listesi</p>

1.1. hedef davranışı için öğrencilere dik, yatay, dairesel ve eğik boyama yapabileceği alanlar verilmelidir. Örneğin dairesel alan için daire şeklinde çizilmiş çeşitli küpe resimleri verilebilir. Öğrenci sınır taşımada istenen yönde boyamaya başlayınca boyayacağı alanlar gittikçe daraltılarak çizgi çizmeye hazırlanmalıdır.

1.2. hedef davranışı çalışırken sık aralıklı (dik, yatay, dalgalı, kırık) çizgileri birleştirme ile başlanıp seyrek aralıklı çizgileri (dik, yatay, dalgalı, kırık) birleştirme çalışmalarını devam ettirmelidir.

1.3. hedef davranışı çalışırken küçük nesnelere başlanıp küçük nesnelere birbirinden ayrıma çalışmalarını devam ettirmelidir.

ERKEN OKURYAZARLIK

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.2.1.1. Yazıyı resimlerden ayırt eder.	1.1. Bir kitaptaki resimleri gösterir. 1.2. Bir kitaptaki yazıları gösterir. 1.3. Kitapta okunan bölümün yazılar olduğunu söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Paylaşımlı Kitap Okuma	Kontrol Listesi
1.2.1.2. Okumanın ve yazmanın işlevini fark eder.	2.1. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. 2.2. Okumak için eve kitap götürmeyi ister. 2.3. Yetişkinden mesajını ileten yazı yazmasını ister. 2.4. Kendisine kitap okumasından hoşlanır.	Etkinlik Temelli Öğretim Paylaşımlı Kitap Okuma	Gözlem-Kontrol Listesi
1.2.1.3. Yazının yönünü fark eder.	3.1. Kitabı, yazıları kendine göre düz okunacak şekilde ve okunuşuna uygun şekilde tutar. 3.2. Kitap sayfalarını tek tek ve okunuş yönünde çevirir. 3.3. Yazının soldan sağa olan yönünü işaret eder. 3.4. Yazıdaki satırların akış yönünü işaret eder. 3.5. Yazının sayfa yönünü işaret eder. 3.6. Birkaç cümlelik bir yazıda yazının başlangıç ve bitiş sözcüklerini gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Paylaşımlı Kitap Okuma Yazıca Zenginleştirilmiş Oyun	Kontrol Listesi
1.2.1.4. Yaşantısında sık karşılaştığı yazıları okur.	4.1. Yakın çevresindeki bazı marka isimlerini ve logolarını okur. 4.2. Çıkış, pastane vb. çevresel yazıları okur. 4.3. Yazı içinde kendi adını gösterir. 4.4. Kendi adını ve aile bireylerinin adlarını okur. 4.5. Sevdiği kitapların adlarını okur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim Paylaşımlı Kitap Okuma Yazıca Zenginleştirilmiş Oyun	Gözlem-Kontrol Listesi
1.2.1.5. Yazıya ait kavramları tanıtır.	5.1. Yazı içinde bir sözcüğü gösterir. 5.2. Yazılı olarak sunulan farklı sözcükler arasından gösterilen sözcük ile aynı olan sözcüğü gösterir. 5.3. Yazılı bir cümle içinde birbirinin aynı olan sözcükleri gösterir. 5.4. Yazı içinde sözcükler arasındaki boşlukları gösterir. 5.5. Yazı içinde büyük bir harf gösterir. 5.6. Yazı içinde küçük bir harf gösterir. 5.7. Sözcük içinde birbirinin aynı olan harfleri gösterir. 5.8. Yazı içinde temel noktalama işaretlerini gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Paylaşımlı Kitap Okuma Yazıca Zenginleştirilmiş Oyun	Kontrol Listesi
Bölüm 1 Yazı Farkındalığı			
Açıklamalar	<p>Yazı Farkındalığı öğrenme alanındaki hedeflerin kazanılması; öğrenciye sunulan okuryazarlık materyallerinin miktarına, öğrencinin okuryazarlık etkinliklerine katılım sıklığına bağlıdır. Öğrenciler okuryazarlık materyallerini kullanarak, okuryazarlık etkinliklerinde bulunan diğer bireyleri izleyerek ve model alarak, bu etkinliklere aktif katılarak yazı farkındalığına ilişkin pek çok hedef davranışı kazanırlar. Bu nedenle hikâye kitapları ve yazı araç-gereçleri gibi okuryazarlık materyalleri ile zenginleştirilmiş bir sınıf ortamı oluşturulmalıdır.</p> <p>Öğrencinin performansına, ilgi alanına ve öğretim programında yer alan değerleri işleyen konulara (ör. temizlik, paylaşma, saygı-sevgi) uygun kitaplar seçilerek paylaşımlı kitap okuma uygulamaları yapılmalıdır.</p> <p>1 ve 2. hedef ve hedef davranışları için sosyal ve günlük yaşamda öğrencinin dikkatinin yazıya çekilmesi, yazının işlevi hakkında konuşulması ve gün içinde rutin bir şekilde öğrenciler ile paylaşımlı kitap okuma çalışmalarının yapılması çok önemlidir. Bunun dışında söz konusu hedef davranışlar, rutinlerin ya da planlanmış etkinliklerin içine gömülerek öğretilmelidir.</p> <p>Örnek öğretme-öğrenme süreci bölümünde 3.3. hedef davranışı için ders planı, "Ders Planı Örneği II"de yer almaktadır.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları	
1.2.2.1. Konuşmadaki sözcükleri ayırt eder.	1.1. Söylenen bir cümlede eksik bırakılan sözcüğü tamamlar. 1.2. Verilen bir sözcük ile farklı cümleler üretir. 1.3. Basit cümleleri sözcüklerine ayırır. 1.4. Bir cümledeki ilk, son ya da ortasındaki sözcüğü söyler. 1.5. Bir sözcüğün cümledeki yerini söyler. 1.6. Cümledeki sözcük sayısını söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Paylaşımlı Kitap Okuma Yazıca Zenginleştirilmiş Oyun	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı Kontrol Listesi	
1.2.2.2. Sözcüklerdeki heceleri ayırt eder.	2.1. İsmi hecelenerek söylenen bir nesnenin görselini gösterir. 2.2. Basit sözcükleri ve cümleleri hecelerine ayırır. 2.3. Söylenen basit bir sözcükteki hece sayısını söyler. 2.4. Bir sözcükte söylenmeyen / eksik bırakılan son heceyi söyler. 2.5. Söylenen bir hece ile başlayan sözcüklerin görsellerini diğer görseller arasından gösterir. 2.6. Söylenen bir hece ile başlayan sözcükler söyler.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Paylaşımlı Kitap Okuma Yazıca Zenginleştirilmiş Oyun	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı Kontrol Listesi	
1.2.2.3. Uyaklı sözcükleri ayırt eder.	3.1. Uyaklı sözcükleri tekrar eder. 3.2. Uyaklı tekerlemeleri tekrar eder. 3.3. Uyaklı sözcükleri söyler. 3.4. Söylenen sözcüklerde uyaklı hecelerin sözcüğün başında ya da sonunda olduğunu söyler.	Etkinlik Temelli Öğretim Tekerleme ile Ses Farkındalığı Öğretimi Doğrudan Öğretim Yöntemi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı Kontrol Listesi	
1.2.2.4. Sözcüklerin ilk sesini ayırt eder.	4.1. Aynı sesle başlayan sözcüklerin başında bulunan sesi söyler. 4.2. Söylenen bir sözcüğün başında bulunan sesi söyler. 4.3. Aynı sesle başlayan sözcükler arasında farklı ses ile başlayan sözcüğü söyler.	Etkinlik Temelli Öğretim Tekerleme ile Ses Farkındalığı Öğretimi Doğrudan Öğretim Yöntemi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı Kontrol Listesi	
1.2.2.5. Sözcüklerin sonundaki sesi ayırt eder.	5.1. Aynı sesle biten sözcüklerin sonunda bulunan sesi söyler. 5.2. Söylenen bir sözcüğün sonunda bulunan sesi söyler. 5.3. Aynı ses ile başlayıp aynı sesle biten sözcükler arasında farklı sesle başlayıp farklı sesle biten sözcükleri söyler. 5.4. Aynı sesle biten sözcükler arasında farklı sesle biten sözcüğü söyler. 5.5. Son sesi eksik olarak söylenen bir sözcükte eksik söylenen sesi söyler.	Etkinlik Temelli Öğretim Tekerleme ile Ses Farkındalığı Öğretimi Doğrudan Öğretim Yöntemi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı Kontrol Listesi	
Sesbilgisel Farkındalık Bölüm 2		Öğrencilerin Sesbilgisel Farkındalık becerilerini ve ses-harf ilişkisi bilgisini geliştirmek, çözümleneme becerilerinin kazandırılmasında güçlü bir temel oluşturur. Okuma-yazma gelişimine yardımcı olmak için, öğrencilerin yazılı dil ile konuşma dili arasındaki ilişkileri bilmeleri, sözcüklerin harflerden meydana geldiğini ve bu harflerin de sesleri olduğu bilincine ulaşmaları önemlidir.		
Açıklamalar		1.5. hedef davranışında bir sözcüğün cümledeki yerinin başta, ortada ya da sonda olma durumunu söyler. 3.4 ve 5. hedef ve hedef davranışları için kullanılacak sözcüklerdeki hece ya da ses sayısı kontrollü bir şekilde artırılmalıdır. Hedef seslerin öğretiminde ilk önce sözcük başında, daha sonra sözcük sonunda olan sesin farkındalığı öğretilmelidir. Özellikle ses farkındalığı becerilerini kazanmakta zorlanan öğrencilere doğru- dan sesi sormak yerine seçenek sunmak gerekir. Örneğin "fil" sözcüğü hangi sesle başlıyor sorusu yerine "fil" sözcüğü 'f' sesiyle mi yoksa 'k' sesiyle mi başlıyor?" diye sormak, öğrencinin beceriyi daha kolay kazanmasını sağlayacaktır. Ses farkındalığı çalışmalarında bir sesi fark ettirmek amacıyla öğrenciye model olurken önce tüm sözcük, sonra sözcükte hedef ses vurgulanarak tüm sözcük ve en son yine sözcüğün tamamı söylenmelidir. Sesbilgisel farkındalık çalışmaları yaparken mutlaka görsellerden yararlanılmalı, öğrenciye çoklu duyuşsal girdi sağlanmalıdır. Öğrenciden sadece söylemesi değil, motor tepkide (istenen sesi duyduğunda elini havaya kaldırması gibi) bulunması da istenebilir.		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.2.3.1. Aynı olan harfleri eşler.	1.1. Farklı büyük harfler arasından aynı olan büyük harfleri gösterir. 1.2. Farklı küçük harfler arasından aynı olan küçük harfleri gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim Paylaşımli Kitap Okuma	Ölçüt Bağımlı Ölçü Araç Kontrol Listesi
1.2.3.2. Aynı olan harfler arasından farklı harfleri gösterir.	2.1. Aynı büyük harfler arasından farklı olan büyük harfleri gösterir. 2.2. Aynı küçük harfler arasından farklı olan küçük harfleri gösterir. 2.3. Görünümleri birbirine benzer olan harfler arasından farklı olanı gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim Paylaşımli Kitap Okuma	Ölçüt Bağımlı Ölçü Araç Kontrol Listesi
1.2.3.3. Büyük ve küçük harfleri gruplar.	3.1. Verilen küçük harfler arasından aynı olan harfleri gruplar. 3.2. Verilen büyük harfler arasından aynı olan harfleri gruplar. 3.3. Karışık olarak verilen büyük-küçük harfleri gruplar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Araç Kontrol Listesi
1.2.3.4. Büyük ve küçük harfleri kullanarak çeşitli örüntüler oluşturur.	4.1. Büyük ve küçük harflerle oluşturulmuş bir örüntünün altına aynı örüntüyü oluşturur. 4.2. Büyük ve küçük harflerle oluşturulmuş bir örüntüde eksik bırakılan son ögeyi bulur. 4.3. Büyük ve küçük harflerden oluşturulmuş bir örüntüyü aynı şekilde devam ettirir. 4.4. Büyük ve küçük harflerden oluşturulmuş bir örüntünün ortasında eksik bırakılan ögeyi bulur.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Ölçüt Bağımlı Ölçü Araç Kontrol Listesi
1.2.3.5. Birkaç sesi yazılı materyaller içerisinde ayırt eder.	5.1. Sesi söylenen birkaç harfleri yazı içinde gösterir. 5.2. Birkaç harf yazı içinde gösterildiğinde sesletir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Kontrol Listesi
Bölüm 3 Harf Bilgisi			
Açıklamalar	<p>Harf Bilgisi hedef ve hedef davranışlarının ortak kazanımı öğrencilerin harfleri görsel olarak tanımlandır. Harfin adının ya da sesinin öğretilmesi, harf ile sembolünün eşleştirilmesi hedeflenmemektedir. Öğrencinin harfleri görsel olarak tanımları ve aşinalıklarının olması ileride okuma-yazma öğretimine geçişini kolaylaştırması açısından önemlidir.</p> <p>Hedef davranışlarının kazandırılmasında harf isimleri söylenmemeli, sadece harf olarak isimlendirilmelidir.</p> <p>5.1. ve 5.2. hedef davranışları için iki-üç tane ünlü harfin ve özellikle öğrencinin adının baş harfinin sesi öğretilmelidir.</p> <p>Bu hedef ve hedef davranışlarının kazandırılmasında yardımlaşma değerine vurgu yapılmalıdır.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları	
Bölüm 4 Yazmaya Hazırlık	1.2.4.1. Yazı araç-gereçlerini tanıtır.	1.1. Adı söylenen yazı araç-gerecini gösterir. 1.2. Gösterilen yazı araç-gerecinin adını söyler.	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı	
	1.2.4.2. Yazı araç-gereçlerini uygun şekilde kullanır.	2.1. Kalem uygun şekilde tutar. 2.2. Kâğıdı doğru şekilde tutar. 2.3. Silgiyi uygun şekilde kullanır. 2.4. Kalem kalem tıraş ile açar.	Kontrol Listesi	
	1.2.4.3. Yazı araç-gereçlerini temiz ve düzenli kullanır.	3.1. Yazı araç-gereçlerini temiz ve düzenli kullanmanın önemini fark eder. 3.2. Yazı araç-gereçlerini çalışma sonunda yerine koyar. 3.3. Defterini düzenli kullanır.	Gösterip Yaptırma Yöntemi	Gözlem-Kontrol Listesi
	1.2.4.4. Noktaların üzerinden giderek çizgileri birleştirir.	4.1. Dik çizgileri birleştirir. 4.2. Yatay çizgileri birleştirir. 4.3. Yuvarlak çizgileri birleştirir. 4.4. Eğik çizgileri birleştirir. 4.5. Dalgallı çizgileri birleştirir. 4.6. Kırık çizgileri birleştirir. 4.7. Noktaların üzerinden giderek şekil ve nesne resimleri çizer.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Gözlem-Kontrol Listesi
	1.2.4.5. Tek satır aralığına harfleri oluşturan çizgileri çizer.	5.1. Yatay çizgileri çizer. 5.2. Dik çizgileri çizer. 5.3. Yuvarlak çizgileri çizer. 5.4. Sağa eğik çizgileri çizer. 5.5. Sola eğik çizgileri çizer. 5.6. Kıvrımlı çizgileri çizer.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Gözlem-Kontrol Listesi
	Açıklamalar	<p>3. hedef ve hedef davranışlar için yapılandırılmış bir öğretim süreci uygulanmasına gerek yoktur. Öğrenciye yazı araç-gereçlerini niçin temiz kullanması gerektiği, yazı araç-gereçlerini temiz ve düzenli kullanması için neler yapılması gerektiği yazma ile ilgili tüm çalışmalarda anlatılmalıdır. Ayrıca bu hedef davranışlara yönelik hikâyeler okunmalı, videolar izletilmeli ve gösterip yaptırma yöntemi kullanılmalıdır.</p> <p>4. hedef ve hedef davranışları çalışırken öğrenciyi yazmaya hazırlamak için kurşun kalem kullanılmalıdır.</p> <p>5. hedef ve hedef davranışları çalışırken çizim ipuçları kullanılmalıdır. İlk olarak öğrenciden sık aralıklı kesik çizgilerle çizilmiş, başlama noktası ve çizim yönü okla belirtilmiş çizgileri çizmesi, daha sonra ise seyrek aralıklı kesik çizgilerle çizilmiş, başlama noktası ve çizim yönü okla belirtilmiş çizgileri çizmesi istenmelidir. Çalışmada verilen bu görsel ipuçları giderek silikleştirilmelidir. Son aşamada ise öğrenciden örneğe bakarak çizgileri çizmesi beklenmelidir. Öğrencilerin ile çalışabileceğiniz çizgi örnekleri: —, , O, \, /, A, C, +, X, V, U, ∩, S</p>		

Aşama 1 Sesi Fark Etme	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Açıklamalar	<p>1.1. ve 1.3. hedef davranışları; eşleme ve ayırt etme becerileri ile gerçekleştirilebilir. Önce eşleme ile başlanmalıdır. Eşleme yaptırmak için iki adet tanıtılan sesle başlayan / biten sözcük ve farklı sesle başlayan / biten sözcüklerin görselleri gösterilerek sözcüklerin söylenmesi ve aynı sesle başlayanların / bitenlerin (tanıtılan ses) gösterilmesi istenir. Ayırt etme için ise aynı sesle başlayan / biten iki sözcüğün görseli ve tanıtılan sesle başlayan / biten bir sözcük görselinden oluşan set sunulmalıdır.</p> <p>Eşleme ve ayırt etme için ayrı uygulamalar yapılacağı gibi başlayan ve biten sesler için de ayrı uygulamalar yapılmalı ve her bir uygulama için en az dört setten oluşan sözcükler ve görseller kullanılmalıdır.</p> <p>1.1. ve 1.3. hedef davranışları için yönerge, tanıtılan ses çıkarılarak "... ile başlayamı göster"(ayırt etme), "... ile başlayanları göster"(eşleme) şeklinde olmalıdır. Bu hedef davranışlar öğrencinin bilişsel düzeyine göre üç görsel ya da dört görselden seçme olarak düzenlenebilir.</p> <p>1.2. ve 1.4. hedef davranışları için öğrenciye sözcükler, görselleri ile sunularak söylenir. Söylenirken öğretilecek sese vurgu yapılır. Her ne kadar ses gruplarının öğretim sırası öğretim programında belirlense de tanıtılacak seslerin sıralamasında öğrencinin çıkarabildiği sesler göz önüne alınmalıdır.</p> <p>Örnek öğretme-öğrenme süreci bölümünde 1.1. hedef davranışı için ders planı, "Ders Planı Örneği III"te yer almaktadır.</p>	<p>1.1. Tanıtılan sesle başlayan sözcüklerin görsellerini gösterir.</p> <p>1.2. Tanıtılan sesle başlayan sözcüklerin hangi sesle başladığını söyler.</p> <p>1.3. Tanıtılan sesle biten sözcüklerin görsellerini gösterir.</p> <p>1.4. Tanıtılan sesle biten sözcüklerin hangi sesle bittiğini söyler.</p>	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.3.2.1. Tanıtılan sesi okur.	1.1. Tanıtılan sesin küçük harfini okur. 1.2. Tanıtılan sesin büyük harfini okur. 1.3. Tanıtılan sesin küçük harfini diğer sesler arasından gösterir. 1.4. Tanıtılan sesin küçük harfini sözcükler içinde gösterir. 1.5. Tanıtılan sesin büyük harfini diğer sesler arasından gösterir. 1.6. Tanıtılan sesin büyük harfini sözcükler içinde gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.3.2.2. Tanıtılan sesi dik temel harflerle yazar.	2.1. Tanıtılan sesin küçük harfini modele bakarak dik temel harfle yazar. 2.2. Tanıtılan sesin büyük harfini modele bakarak dik temel harfle yazar. 2.3. Tanıtılan sesi söylediğinde yazar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Gözlem-Kontrol Listesi
Açıklamalar	<p>1. hedef ve hedef davranışları için ses tanıtılırken mutlaka tanıtılan sesi ayırt etme aşmasında yapılanlarla ilişki kurulmalı, ayrıca tanıtılan sesi günlük yaşamda neyin çıkardığı örneklendirilmelidir.</p> <p>2. hedef ve hedef davranışları için öğrenciden yazması istenilen harfin nasıl yazıldığına model olunmalıdır. Öğrencinin harfi satır arasına düzgün yazması kadar harfin yazım yönüne ve kurallarına uygun olarak yazması da önem taşımaktadır. Bu nedenle, model olurken harfin çizimi sözeleştirilmelidir. Öğrenciden defterine yazması istenilen harf, bir örnek şeklinde yazılmalıdır. Öğrencinin bu modele bakarak yazması istenmelidir.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.3.3.1. Tanıtılan sesi, hece ve sözcük içinde okur.	1.1. Tanıtılan ses ile oluşturulan heceleri okur. 1.2. Tanıtılan sesin bulunduğu hecelerden oluşan sözcükleri okur. 1.3. Okuduğu sözcüklerin resimlerini gösterir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Kontrol Listesi
1.3.3.2. Tanıtılan sesi, hece ve sözcük içinde dik temel harflerle yazar.	2.1. Tanıtılan ses ile oluşturulan heceleri bakarak yazar. 2.2. Tanıtılan ses ile oluşturulan heceleri söylediğinde yazar. 2.3. Tanıtılan sesin bulunduğu hecelerden oluşan sözcükleri bakarak yazar. 2.4. Tanıtılan sesin bulunduğu hecelerden oluşan sözcükleri söylediğinde yazar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Kontrol Listesi
Açıklamalar	<p>1.1. ve 1.2. hedef davranışları için tanıtılan ses ile önceden verilen sesler birleştirilerek mümkün olduğunca anlamlı hece ve sözcükler oluşturulmalı, okutulmalı ve yazdırılmalıdır. Heceler okunurken tanıtılan sesin uzatılarak okunması ve diğer sesle birleştirilmesi kolaylaştırıcı bir stratejidir. Sözcükler okunurken ise hecelerine böl-oku-birleştir-oku aşamaları izlenmelidir.</p> <p>1.3. hedef davranışı için okunan sözcükleri resimleri ile eşleştirmek, okuduğunu anlama becerisi için bir hazırlıktır.</p> <p>2.2. hedef davranışı için söylediğinde yazma, öğrencinin sesleri çözümlemesinde önemli bir aşamadır. Bu aşama atlanmamalıdır.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.3.4.1. Sesi, cümle ve metin içinde okur.	1.1. Tanıtılan sesin bulunduğu cümleleri okur. 1.2. Tanıtılan sesin bulunduğu metinleri okur.	Alıştırma	Kontrol Listesi
1.3.4.2. Sesi, cümle içinde dik temel harflerle yazar.	2.1. Tanıtılan sesin bulunduğu cümleleri bakarak yazar. 2.2. Tanıtılan sesin bulunduğu cümleleri söylenğinde yazar.	Alıştırma	Gözlem-Kontrol Listesi
Açıklamalar	<p>Tanıtılan ses ile önceden verilen seslerin bulunduğu sözcüklerden, cümleler ve metinler oluşturulmalıdır. Cümlelerin ve metinlerin anlamlı olması için öğrencinin henüz öğrenmediği seslerden oluşan sözcükler için resim kullanılabilir.</p> <p>2.2. hedef davranışı için söylenğinde yazma, öğrencinin sesleri söylenmesinde önemli bir aşamadır. Bu aşama atlanmamalıdır.</p> <p>Bu hedef ve hedef davranışların öğretilmesi sırasında noktalama işaretlerine öğrencinin dikkati çekilmeli, hangi noktalama işareti olduğu ve ne amaçla kullanıldığı söylenmelidir.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
<p>Aşama 5</p> <p>Tanıtilan Sesin Bulunduğu Cümle ve Metinleri Anlama</p> <p>Hedef</p> <p>1.3.5.1. Tanıtılan sesin bulunduğu cümle ve metin hakkında sorulara cevap verir.</p>	<p>Hedef Davranışlar</p> <p>1.1. Tanıtılan sesin bulunduğu cümleleri okuduktan sonra cümle ile ilgili basit sorulara cevap verir.</p> <p>1.2. Tanıtılan sesin bulunduğu metinleri okuduktan sonra metinle ilgili basit sorulara cevap verir.</p>	<p>Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri</p> <p>Doğrudan Öğretim Yöntemi Soru-Cevap</p>	<p>Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları</p> <p>Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı</p>
<p>Açıklamalar</p>	<p>Cümle anlama için soracağınız sorular, cümlelerin her bir ögesine göre hazırlanmalıdır. Metni anlatan bir resim olması ve metni okumadan önce resim hakkında konuşulması anlamayı kolaylaştırır. Sorular metinde geçen eylemler, kişiler ve nesnelere hakkında oluşturulmalı, metinde geçen bilgi birimine yönelik olmalıdır. Cümlelerin ve metinlerin anlamlı olması için öğrencinin henüz öğrenmediği seslerden oluşan sözcükler için resim kullanılabilir.</p>		

OKUDUĞUNU ANLAMA

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.4.1.1. Okuma pozisyonunu ayarlar.	1.1. Okurken dik oturur. 1.2. Kitabı kendi görüş mesafesine uygun uzaklıkta tutar.	Gösterip Yaptırma Yöntemi	Gözlem-Kontrol Listesi
1.4.1.2. Okuma araç-gereçlerini temiz ve düzenli kullanır.	2.1. Kitapların sayfalarını düzgün çevirir. 2.2. Kitaplarını temiz ve düzenli kullanmanın önemini fark eder. 2.3. Kitaplarının sayfalarını temiz tutar. 2.4. Kitaplarını okuduktan sonra yerine koyar.	Gösterip Yaptırma Yöntemi	Gözlem-Kontrol Listesi
Bölüm 1 Okuma Kurallarını Uygulama			
Açıklamalar	<p>2. hedef ve hedef davranışları için yapılandırılmış bir öğretim sürecinin uygulanmasına gerek yoktur. Öğrenciye okul araç-gereçlerini niçin temiz ve düzenli kullanması gerektiği, okul araç-gereçlerini temiz ve düzenli kullanması için neler yapması gerektiği okuma ile ilgili tüm çalışmalarda anlatılmalıdır. Ayrıca bu hedef davranışlara yönelik hikâyeler okunmalı, videolar izletilmeli ve gösterip yaptırma yöntemi kullanılmalıdır.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.4.2.1. Öğrenci okumaya yönelik olumlu tutum gösterir.	1.1. Okumaya istekli olur. 1.2. Okumaktan hoşlanır.	Dil Deneyimi Yaklaşımı	Gözlem
Bölüm 2 Okumaya Yönelik Tutum			
Açıklamalar	<p>1. hedef ve hedef davranışları için yapılandırılmış bir öğretim sürecinin uygulanmasına gerek yoktur. Bu hedef davranışları kazandırmak için kitaplar okunmalı, okuma saatleri düzenlenmeli, çeşitli konularda (ör. kırtasiyede aldıklarımız, hayvanat bahçesinde gördüklerimiz, ailem ve ben, doğum gününde yaptıklarım vb.) resim ve yazıdan oluşan kitaplar öğrenci ile birlikte hazırlanarak okutulmalıdır.</p>		

Bölüm 3 Okuma Gelişimi	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Açıklamalar	1.4.3.1. Metni doğru olarak okur.	1.1. Metinde yer alan sözcükleri doğru okur. 1.2. Hecelemeden okur.	Model Okuma - Tekrarlı Okuma Model Okuma - Tekrarlı Okuma - Hata Düzeltme	Okuma Kayıt Çizelgesi
		<p>Hecelemeden okumak, seslerin ve hecelerin üzerinde durmadan okumaktır. Akıcı okumanın ise doğru okuma, okuma hızı ve vurgu ve tonlamalı okuma olmak üzere üç bileşeni bulunmaktadır. Akıcı okuma bağlamında bu kademede sadece doğru okuma bileşeni dikkate alınabilir. Ancak hecelemeden ve doğru okuyan öğrenciler için akıcı okuma ve vurgu ve tonlamalı okuma da hedeflenebilir.</p> <p>Doğru ve hecelemeden okuma hedef davranışlarında, performans belirlemek için birim, "dakikada okunan sözcük sayısı" olmalıdır. Hecelemeden okunan doğru sözcük sayısını belirlemek için birim, "tüm metinde hecelemeden okunan sözcük sayısı" olmalıdır.</p>		

Bölüm 4 Cümle Anlama	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Açıklamalar	<p>1.4.4.1. Okuduğu çeşitli bilgi birimleri içeren cümlelerle ilgili sorulara sorulara cevap verir.</p>	<p>1.1. Okuduğu cümlelere ait olan resimleri gösterir. 1.2. Okuduğu cümle hakkında sorulara sorulara cevap verir.</p>	Doğrudan Öğretim Yöntemi Soru-Cevap	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
	<p>1.1. hedef davranışı için önce resim hakkında konuşulmalı, daha sonra öğrenciye cümle okutulmalı, ardından cümle ile resim eşlenmelidir. 1.2. hedef davranışı için cümleler tek tip bilgi birimini içermemeli, tanımsal, karşılaştırma, neden sonuç gibi bilgi birimlerini içermelidir. 1.1. hedef davranışında olduğu gibi uygulama yaptıktan sonra öğrenciye bilgi birimi çeşidine göre sorular sorulmalıdır. Örnek öğretme-öğrenme süreci bölümünde 1.1. hedef davranışı için ders planı, "Ders Planı Örneği IV"te yer almaktadır.</p>			

Bölüm 5 Metin Yapılarını Tanıma	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Açıklamalar	<p>1.4.5.1. Verilen cümlelerden metin yapılarına uygun metin oluşturur.</p>	<p>1.1. Bir öyküyü anlatan cümleleri öykü yapısına göre sıraya dizer. 1.2. Sıralı bir olayı anlatan cümleleri olay sırasına göre sıraya dizer.</p>	Metin Yapısı Öğretimi	Kontrol Listesi

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.4.6.1. Çeşitli türde yazılmış metinleri okuduktan sonra bilgi birimleri ile ilgili sorulara cevap verir.	1.1. Bir öyküyü okuduktan sonra öykü öğeleri ile ilgili sorulara sorulara cevap verir. 1.2. Bir anıyı okuduktan sonra anı öğeleri ile ilgili sorulara sorulara cevap verir. 1.3. Sıralı bir olayı anlatan metni okuduktan sonra sıralanan olaylarla ilgili sorulara sorulara cevap verir. 1.4. Tanımlama metnini okuduktan sonra tanımlanan varlığın / yerin özellikleri ile ilgili sorulara sorulara cevap verir.	Metin Yapısı Öğretimi	Okuduğunu Anlama Ölçü Aracı
1.4.6.2. Çeşitli türde yazılmış metinleri okuduktan sonra anlatır.	2.1. Bir öyküyü okuduktan sonra olay sırasına göre anlatır. 2.2. Bir anıyı okuduktan sonra olay sırasına göre anlatır. 2.3. Sıralı bir olayı içeren bir metni okuduktan sonra olay sırasına göre anlatır. 2.4. Tanımlama metnini okuduktan sonra tanımlananın özelliklerini anlatır.	Kümülatif Tekrar Stratejisi	Okuduğunu Anlatma Kontrol Listesi
Bölüm 6 Metin Anlama			
Açıklamalar	<p>1. hedef ve hedef davranışları için metin yapısı öğretiminde çeşitli etkinlikler yapılabilir. Örneğin metin öğeleri, ilgili şematik düzenleyiciye yerleştirilebilir, metin parçalarına ayrılarak birleştirilebilir, metin öğelerinin altı kırmızı kalemle çizilebilir. Bu etkinliklerin her biri birkaç kez farklı içerikte ancak aynı yapıda metinlerle yapılmalıdır.</p> <p>2. hedef ve hedef davranışları için metin kümülatif olarak anlatılırken öğrenciye önce metnin birinci kısmı okutulmalı ve anlatılmalı, daha sonra ikinci kısmı okutulmalı ve anlatılmalı, daha sonra diğer kısım okutulmadan önce bir ve ikinci kısmı öğrenciden birlikte anlatması istenmelidir. Bu şekilde bütün metin anlatılana kadar devam edilmez. Metnin uzunluğu öğrencinin düzeyine uygun olmalı, bölünerek anlatılacak kısma da aynı şekilde öğrenci düzeyine ve metnin yapısına göre karar verilmelidir.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları	
Bölüm 7 Gerçek Yaşam Uygulamaları	1.4.7.1. Okul yaşamında okuma becerisini kullanır.	1.1. Yer ve oda isimlerini okuyarak okulda gitmek istediği yeri bulur. 1.2. Ev ödevi olarak verilen okuma ödevlerini yapar. 1.3. Yazılı ödev yönergelerine uygun olarak verilen ödevlerini yapar. 1.4. Haftalık ders programına uygun olarak ders hazırlığı yapar. 1.5. Dersle uygun olan ders kitabını seçer. 1.6. Okulda bulunan tabelalardaki uyarılara uygun davranır.	Gözlem-Kontrol Listesi	
	1.4.7.2. Sosyal yaşantısında okuma becerisini kullanır.	2.1. Çevredeki bilgi afişi ve tabelalarda yer alan yazılara uygun davranır. 2.2. Ulaşım araçları üzerindeki yazıları okuyarak istenen yere gider.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Gözlem-Kontrol Listesi
	1.4.7.3. Zamanını yönetmek için okuma becerisini kullanır.	3.1. Haftalık ders programına uygun olarak ders araç-gereçlerini sınıfa getirir. 3.2. Takvim ve saati okuyarak okula ve derse zamanında gelir. 3.3. Günlük ve haftalık planlama yapar. 3.4. Belirli gün ve haftaları takvimden takip eder.	Görev Analizi Kendini İzleme-Takvim Çalışması	Gözlem-Kontrol Listesi
	1.4.7.4. Sağlık ve güvenliğini korumak için okuma becerisini kullanır.	4.1. Güvenlik ile ilgili uyarı yazı ve işaretlerine uygun davranır. 4.2. Sağlıkla ilgili uyarı yazı ve işaretlerine uygun davranır.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Etkinlik Temelli Öğretim	Gözlem-Kontrol Listesi
Açıklamalar	<p>Öğrencinin öğrendiği gerçek yaşam uygulamalarını yaşantısında kullanabilmesi ve genellebilmesi için aileler yönlendirilmelidir.</p> <p>2 ve 4. hedef ve hedef davranışları için, öğrenciye yazı ve işaretleri doğrudan öğretim yöntemi ile sınıfta öğretilerek, dramatisasyonla bu yazı ve işaretleri gördüğünde nasıl davranacağı uygulatılmalıdır. Öğrencinin öğrendiği gerçek yaşam uygulamalarını yaşantısında kullanabilmesi için hedef davranışlar öğretildikten sonra öğrencinin gerçek çevreye götürülerek genelleme yapmaları için aileler yönlendirilmelidir.</p> <p>1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 3.1., 3.2., 3.3. ve 3.4. hedef davranışları birer kişisel organizasyon hedefleridir. Bu nedenle bu becerileri kazandırmak önce aşamalar görev analizi ile sıralanmalı, daha sonra kişisel organizasyonda kullanılan kendini izleme çizelgeleri, ajanda defteri hazırlama, günlük / haftalık / aylık takvimler oluşturulma gibi organizasyonu sağlayan destekleyici çizelgelerden yararlanılarak bu beceriler kazandırılmalıdır.</p>			

YAZILI İFADE

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.5.1.1. Yazma pozisyonunu ayarlar.	1.1. Yazarken defterine doğru eğilerek rahat yazabileceği şekilde oturur. 1.2. Defteri kendi görüş ve yazma mesafesine uygun uzaklıkta tutar.	Gösterip Yaptırma Yöntemi	Gözlem-Kontrol Listesi
1.5.1.2. Düzenli yazar.	2.1. Satır takibi yaparak yazar. 2.2. Sözcükler arasında uygun boşluk bırakarak yazar. 2.3. Harfler arasında uygun boşluk bırakarak yazar. 2.4. Cümleler arasında uygun boşluk bırakarak yazar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Kendini İzleme	Yazı Örneği Analizi
1.5.1.3. Cümle ve metin yazarken yazı kurallarına uyar.	3.1. Cümleye büyük harfle başlar. 3.2. Cümle sonuna nokta koyar. 3.3. Cümle sonundaki noktadan sonra cümleye büyük harfle başlar. 3.4. Soru cümlelerinden sonra soru işareti koyar. 3.5. Soru işaretinden sonra cümleye büyük harfle başlar. 3.6. Özel isimlerin baş harflerini büyük harfle yazar. 3.7. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli sözcükler ve sözcük gruplarının arasına virgöl koyar. 3.8. Satır sonuna sığmayan sözcükler için kesme işareti kullanır.	Doğrudan Öğretim Yöntemi Kendini İzleme	Yazı Örneği Analizi
1.5.1.4. Yazı araç-gereçlerini temiz ve düzenli kullanır.	4.1. Yazı araç-gereçlerini temiz ve düzenli kullanmanın önemini fark eder. 4.2. Yazı araç-gereçlerini çalışma sonunda yerine koyar. 4.3. Defterlerini düzgün kullanır. 4.4. Yazmaya istekli olur.	Gösterip Yaptırma Yöntemi	Gözlem-Kontrol Listesi
Bölüm 1 Yazım Kurallarını Uygulama			
Açıklamalar	<p>2. hedef ve hedef davranışları için öğrencinin defterinde yaptığı hatalara göre düzenlemeler yapılmalıdır. Örneğin satır taşıyarak yazan öğrencinin defterindeki çizgiler kırmızı kalemle belirginleştirilebilir.</p> <p>2 ve 3. hedefleri için doğrudan öğretim yöntemi ile yazım ve yazma kuralları öğretiltikten sonra öğrenciye basit bir kontrol listesi verilerek, yazdığı ürünü öğretilen hedefler bakımından değerlendirilmesi istenebilir.</p> <p>4. hedef ve hedef davranışları için yapılandırılmış bir öğretim sürecinin uygulanmasına gerek yoktur. Öğrenciye yazı araç-gereçlerini için temiz kullanması gerektiği, yazı araç-gereçlerini temiz ve düzenli kullanması için neler yapması gerektiği yazma ile ilgili tüm çalışmalarda anlatılmalıdır. Ayrıca bu hedef davranışlara yönelik hikâyeler okunmalı, videolar izletmeli ve gösterip yaptırma yöntemi kullanılmalıdır.</p> <p>4.4. hedef davranışı için yazma saatleri düzenlenmeli, öğrenci ile birlikte kitap (ör. kırtasiyede aldıklarımız, hayvanat bahçesinde gördüklerimiz vb.) oluşturarak, kitaptaki resimlerin altına yazmaları istenmeli ve yazdıkları okutulmalıdır. Ürünlerin oluşturulmasında Hayat Bilgisi dersi konularından yararlanılabilir. Ürünlerin daha çok kesilmiş resimlerden yapıştıırılarak oluşturulması (ör. hayvanlar kitabım) öğrencinin düzeyi bakımından daha uygundur.</p> <p>Örnek öğretim-öğrenme süreci bölümünde 3.1. hedef davranışı için ders planı, "Ders Planı Örneği V"te yer almaktadır.</p>		

Bölüm 2 Dikte Yoluyla Yazma	Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
	1.5.2.1. Metin yazdırılırken söylenen sözcükleri doğru olarak yazar.	1.1. Hecelenerek söylenen sözcükleri doğru olarak yazar. 1.2. Söylenen sözcükleri doğru olarak yazar.	Kapat-Kopyala-Karşılaştır stratejisi	Hata Analizi
Açıklamalar	Doğru ve akıcı yazma için puanlama yaparken belirli bir birim seçmeniz, öğrenci gelişimini izlemeniz açısından önemlidir. Doğru yazma için sözcük sayısı (ör. söylenen 15 sözcükte yazdığı doğru sözcük sayısı) seçilmelidir. Öğretim tekniklerinde önerilen, Kapat-Kopyala-Karşılaştır stratejisi şu şekilde uygulanır: a) öğrenci sözcüğe bakar, b) sözcüğü kapatır, c) sözcüğü yazar, d) sözcüğü açar ve örnekle karşılaştırır, e) eğer doğruysa pekiştirilir, değilse birkaç kez sözcüğe bakarak yazar ve yeniden aynı süreci dener.			

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.5.3.1. Kurallı ve anlamlı cümleler oluşturur.	1.1. Verilen sözcüklerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturur. 1.2. Cümleleri kurallı ve anlamlı cümleler olacak şekilde düzeltir.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
1.5.3.2. Çeşitli konularda ve yapılarında yazılmış, yazım bırakılan cümleleri tamamlar.	2.1. Cümlelerde boş bırakılan yere uygun olan sözcüğü, bakarak yazar. 2.2. Cümlelerde boşluklara uygun sözcüğü yazar.	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Boşluk Doldurma Testi
Bölüm 3 Cümle Oluşturma ve Cümle Tamamlama			
Açıklamalar	<p>1.1. hedef davranışı için örnek: çiçek - Ali - topluyor.</p> <p>1.2. hedef davranışı için yanlış oluşturulmuş örnek cümleler: "kedinin süt içti" ya da "içti kedi süt".</p> <p>2.1. hedef davranışı için öğrenciden çeşitli konularda ve yapılarında yazılmış cümlelerde boşluklara resmi ve yazılı formu olan / sadece yazılı formu olan sözcükler arasından uygun sözcüğü seçip yazması istenir.</p> <p>2.2. hedef davranışı için öğrencinin bildiği bir şarkıda eksik bırakılan nakaratları, tekrarlı olarak bakılan bir resimli kitaptan oluşturulan metinde eksik bırakılan diyalogları, bir günde yaptıklarını içeren cümlelerde boşluklara uygun sözcükleri yazması istenebilir. Cümlede boş bırakılan yerler, kullanım sıklığı yüksek olan çeşitli türde sözcükler için olmalı; sadece isim, eylem değil, niteleme, yer bildirme, tekrar bildirme, işaret bildirme gibi sözcük türlerini de içermelidir.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Bölüm 4 Cümle Yazma	<p>Hedef</p> <p>1.5.4.1. Verilen resimlerle ilgili cümleler yazar.</p> <p>1.1. Eylem ya da bir olay içeren resimli kart verildiğinde, olayı ya da eylemi anlatan basit kurallı cümle yazar.</p> <p>1.2. Sıralı bir olay içeren resimli kartlar verildiğinde, her bir kartı anlatan bir ya da iki cümle yazar.</p>	Doğrudan Öğretim Yöntemi	Kontrol Listesi
Açıklamalar	<p>1. hedef ve hedef davranışları için cümle örnekleri sırası ile aşağıda yer almaktadır:</p> <p>1.1. hedef davranışı için örnek: "Ömer resim yapıyor." "Yağmur yağıyor."</p> <p>1.2. hedef davranışı için örnek: "Ali Amca erik topladı. Erikleri döküldü. Ömer erikleri topladı. Ali Amca'ya verdi."</p>		

DİNLEDİĞİNİ ANLAMA

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Bölüm 1 Dinleme Kurallarına Uyma	1.6.1.1. Dinleme kurallarına uyar. 1.1. Konuşan kişiyi sessizce dinler. 1.2. Dinleme sırasında konuşan kişi ile göz teması kurar. 1.3. Konuşan kişinin söylediklerine dikkatini verir.	Doğrudan Öğretimle Kural Öğretimi Video Model Kendini İzleme Öğretimi	Gözlem-Kontrol Listesi
Açıklamalar	<p>Dinleme kurallarına yönelik hedef davranışların öğretiminde, kurallara doğrudan öğretim ile model olunabileceği gibi, video model de kullanılabilir. Hedef davranışların kalıcılığını sağlamak ve süresini artırmak için öğrencinin doğru şekilde sergilediği hedef davranışların pekiştirilmesi önemlidir. Bu noktada öğrenci için en uygun ve etkili pekiştirici seçilmeli ve öğrencinin uygun dinleme davranışları betimlenerek pekiştirilmelidir.</p> <p>1.2. hedef davranışının kazandırılmasında kendini izleme stratejisi kullanılabilir. Bu strateji uygulanırken, önce öğrencinin dikkatini verme süresi belirlenir. Bu süreyi artırmak için amaç konur. Öğrenciye "dikkatimi veriyorum" ve "dikkatimi vermiyorum" şeklinde hazırlanmış iki sütundan oluşan bir çizelge verilir. Dikkatini verme ve vermeme durumları tanımlanır. 10 ile 90 saniye arasında farklı aralıklarda uyarı sesi verilerek, o sırada öğrenciden dikkatini veriyorsa "dikkatimi veriyorum", vermiyorsa "dikkatimi vermiyorum" sütununa işaretleme yapması istenir. %80 oranında "dikkatimi veriyorum" işaretlendiğinde, öğrenciye önceden seçtiği ödül verilir. Bu uygulama, hedeflenen süre boyunca dikkatini sürdürdüğünde sona erdirilir.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.6.2.1. Betimlenen nesne, eylem ve olay resmini gösterir.	1.1. Betimlenen nesne resmini gösterir. 1.2. Betimlenen eylem resmini gösterir. 1.3. Betimlenen olay resmini gösterir.	Planlı Söyleşi	Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı
Bölüm 2 Betimlenen Resimleri Gösterme			
Açıklamalar	<p>Tüm hedef davranışlar için betimlenen resim ile olumsuz örnek olarak seçilen resimlerin ortak öğelerinin birbirine çok benzemesine dikkat edilmelidir. Öğretme öğrencinin yakın çevresinde bulunan ve önceden tanıdığı nesne resimleriyle başlanmalıdır. Nesne, eylem ya da olay resmine yönelik yapılacak olan betimleme cümleleri de öğrencinin performansına uygun olarak belirlenmelidir. Planlı söyleşi uygulandıktan sonra öğrenciyi yönerge verilerek, betimleneni göstermesi istenmelidir.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.6.3.1. Günlük rutin içinde verilen yönergeleri yerine getirir.	1.1. Günlük rutin içinde kendisine verilen yönergeleri yerine getirir. 1.2. Günlük rutin içinde gruba verilen yönergeleri yerine getirir.	Etkinlik Temelli Öğretim	Gözlem-Kontrol Listesi
1.6.3.2. Dinleme ve takip becerileri gerektiren yönergeleri söylediği sıra ile yerine getirir.	2.1. Psikomotor becerileri içeren yönergeleri söylediği sıra ile yerine getirir. 2.2. Dinleme ve takip becerileri gerektiren yönergeleri söylediği sıra ile yazarak, boyayarak, çizerek, işaretleyerek vb. yerine getirir.	Etkinlik Temelli Öğretim	Kontrol Listesi
Bölüm 3 Yönergeleri Yerine Getirme			
Açıklamalar	<p>Tüm hedef davranışlar için yönergelerin bir kez verilmesine dikkat edilmelidir. Eğer öğrenciler yapamıyorsa ya yönergeler basitleştirilmeli ya da bir önceki aşamaya dönülmelidir.</p> <p>1. hedef ve hedef davranışlar için çalışmaya basit yönergeler ile başlanmalıdır. Gruba verilen yönergelerin, öğrencilerin rahatça duyabileceği şekilde okunmasına ya da söylenmesine dikkat edilmelidir.</p> <p>2.1. hedef davranışı için seçilen yönergelerde öğrencinin bildiği kavramların kullanılmasına özen gösterilmelidir (ör. İki adım ileriye yürü! Sonra etrafında dön! Sıçrayarak üç adım at!). Yönerge cümlelerindeki sözcük sayısı ve yönerge sayısı öğrencilerin performanslarına göre belirlenmelidir.</p> <p>2.2. hedef davranışı için öğrenciye yazma, boyama, çizme, işaretleme vb. becerileri içeren yönergeler verilmelidir. Seçilen yönergelerde öğrencinin bildiği kavramların kullanılmasına özen gösterilmelidir (ör. Resimdeki balonun içine bir çizgi çiz! Balonun yanına bir bulut resmi yapıştır! Bulutun altına yağmur damlaları çiz!).</p> <p>Örnek öğretme-öğrenme süreci bölümünde 2.1. hedef davranışı için ders planı, "Ders Planı Örneği VI" da yer almaktadır.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
<p>Bölüm 4</p> <p>Resimli Anlatılarla İlgili Sorulara Cevap Verme</p> <p>Hedef</p> <p>1.6.4.1. Resimleri gösterilerek, çeşitli türde anlatıları dinledikten sonra ilgili sorulara cevap verir.</p>	<p>Hedef Davranışlar</p> <p>1.1. Dinlediği bir öykü ile ilgili sorulara sorulara cevap verir.</p> <p>1.2. Dinlediği sıralı bir olayla ilgili sorulara sorulara cevap verir.</p> <p>1.3. Tanımlanan bir varlığın özelliklerini dinledikten sonra sorulara sorulara cevap verir.</p> <p>1.4. Dinlediği bir anı ile ilgili sorulara sorulara cevap verir.</p> <p>1.5. Problem, çözüm ve sonuçtan oluşan bir olayı dinledikten sonra sorulara sorulara cevap verir.</p> <p>1.6. Karşılaştırılan iki öğenin özelliklerini dinledikten sonra sorulara sorulara cevap verir.</p> <p>1.7. Nedenleri ve sonuçları olan bir sorunu dinledikten sonra sorulara sorulara cevap verir.</p>	<p>Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri</p> <p>Planlı Söyleşi Soru-Cevap Paylaşımlı Kitap Okuma</p>	<p>Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları</p> <p>Kontrol Listesi</p>
<p>Açıklamalar</p>	<p>Tüm hedef davranışlar için resimler ya da resimli kitaplar kullanılmalıdır. Planlı söyleşi yapılırken; önce resimlerle birlikte söz konusu anlatılar öğretmen tarafından yapılmalı, öğrencilerin dil ve anlatımları / ifadeleri genişletilmeli ve öğrencinin konuşması desteklenmelidir. Daha sonra öğrencinin önünden resimler kaldırılmadan sorular yöneltilmelidir. İfade edici dil becerileri olmayan öğrencilerden sorulara resimden göstererek cevap vermesi istenmelidir.</p> <p>1.1., 1.2. ve 1.4. hedef davranışlarının öğretiminde sıralı olay / öykü kartları kullanılmalıdır. 1.2. hedef davranışı için seçilen sıralı olaylar basit olmalıdır (ör. "Bir kızın kediye süt vermesi, kedinin sütü içmesi, sonra kedinin kızın elini yalaması" resimlerinden oluşan sıralı olay kartları sunulabilir.)</p> <p>1.3., 1.5., 1.6. ve 1.7. hedef davranışlarında anlatılanlar öğrencinin kendi yaşantısından seçilen varlık ve olaylar olmalıdır. Örneğin 1.3. hedef davranışı için annesi ya da sevdiği bir evcil hayvanın tanıtılması, 1.5. hedef davranışı için dağınık bir oda probleminin çözümü, 1.6. hedef davranışı için sevdiği iki hayvanın karşılaştırılması, 1.7. hedef davranışı için okula geç kalmanın nedenleri-sonuçları konuları örnek olarak verilebilir.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.6.5.1. Çeşitli türde anlatılan dinledikten sonra ilgili sorulara cevap verir.	<p>1.1. Dinlediği bir cümle ile ilgili sorulara cevap verir.</p> <p>1.2. Dinlediği bir öykü ile ilgili sorulara cevap verir.</p> <p>1.3. Dinlediği sıralı bir olayla ilgili sorulara cevap verir.</p>	Doğrudan Öğretim Yöntemi Soru-Cevap	Kontrol Listesi
Bölüm 5 Dinledikleriyle İlgili Sorulan Sorulara Cevap Verme			
Açıklamalar	<p>1.1. hedef davranışı için seçilen cümleler belli bir anlam bütünlüğüne sahip ve öğrencinin yaşantısına uygun cümleler olmalıdır (ör: "Zeynep'in kalemi dün okulda kaybolmuş" ya da "Sevgi sabah parkta oynarken salıncaktan düştü" gibi cümleler belirlenmelidir).</p> <p>1.2. hedef davranışı için basit olaylar seçilmelidir (ör: Aslı sakıya tohum ekti, tohumu suladı, tohum büyüyerek çiçek oldu).</p> <p>Tüm hedef davranışlar için seçilecek cümleler ve cümle ögeleri resimlenebilir olmalıdır.</p> <p>Tüm hedef davranışlar için önce öğretmen şematik düzenleyici kullanarak, anlatılacak bilgi birimi öğelerini (nerede, ne zaman, kim vb.) uygun şematik düzenleyiciye yerleştirmelidir. Örneğin "Zeynep'in kalemi sabah okulda kaybolmuş" cümlesi için kavram şeması kullanılabilir. Şemanın ortasına cümle yazılır. Daha sonra 5N 1K soruları sorularak, şemaya cevabı görselleşen resim yerleştirilir. Arkasından cümle tekrar söylenir ve öğrencilerin sorulara cevap vermesi istenir. Bu öğretim birkaç cümle örneği ile tekrar edilir.</p> <p>Hedef davranışlar için kullanılacak şematik düzenleyiciler bilgi türüne uygun olmalı, ayrıca şematik düzenleyicilerde sorulacak sorulara ipucu oluşturan resimler bulunmalıdır.</p>		

SÖZLÜ İLETİŞİM

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
Bölüm 1 Konuşma Kuralları	Hedef 1.7.1.1. Konuşma kurallarına uyar. 1.1. Konuşan kişiyi sessizce dinler. 1.2. Konuşma sırasında konuşan kişi ile göz teması kurar. 1.3. Konuşmak için sırasını bekler. 1.4. Konuşurken sesini uygun kullanır.	Doğrudan Öğretimle Kural Öğretimi Video Model	Gözlem
Açıklamalar	Konuşma kurallarına yönelik hedef davranışların öğretiminde, kurallara doğrudan öğretim ile model olunabileceği gibi video model de kullanılabilir. Hedef davranışların kalıcılığını sağlamak ve süresini artırmak için öğrencinin doğru şekilde sergilediği hedef davranışların pekiştirilmesi önemlidir. Bu noktada öğrenci için en uygun ve etkili pekiştirme seçilmeli ve öğrencinin uygun konuşma davranışları betimlenerek pekiştirilmelidir.		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
<p>Hedef</p> <p>1.7.2.1. Cümlelerin anlamlarını ve söz dizimlerini ayırt eder.</p>	<p>Hedef Davranışlar</p> <p>1.1. Söylenen cümle ile ilişkili resmi gösterir. 1.2. Söylenen cümleleri tekrar eder. 1.3. Eksik bırakılan cümlelerin devamını söyler. 1.4. Söylenen sözcüklerden cümle oluşturarak söyler.</p>	<p>Planlı Söyleşi Doğrudan Öğretim Yöntemi</p>	<p>Kontrol Listeleri Ölçüt Bağlı Ölçü Araçları</p>
<p>Bölüm 2 Alıcı ve İfade Edici Anlam –Söz Dizimi</p>	<p>Hedef Davranışlar</p> <p>1.1. Söylenen cümle ile ilişkili resmi gösterir. 1.2. Söylenen cümleleri tekrar eder. 1.3. Eksik bırakılan cümlelerin devamını söyler. 1.4. Söylenen sözcüklerden cümle oluşturarak söyler.</p>	<p>Planlı Söyleşi Doğrudan Öğretim Yöntemi</p>	<p>Kontrol Listeleri Ölçüt Bağlı Ölçü Araçları</p>
<p>Açıklamalar</p>	<p>Bu hedef davranışların hem dil hem de okuma ve yazma becerilerine katkısı bulunmaktadır. Bu bölümde Türkçenin söz dizimsel ve anlamsal yapısının fark ettirilmesi amaçlanmaktadır. Bu hedef davranışların erken dönemde öğrencilere kazandırılması, öğrencinin dili doğru ifade etmesine ve anlamasına katkıda bulunur. Özellikle kısa cümlelerle konuşan öğrencilerde 1.2., 1.3. ve 1.4. hedef davranışları önemlidir.</p> <p>1.2., 1.3. ve 1.4. hedef davranışları için önce kısa cümlelerle başlanmalı, daha sonra cümle uzunlukları ve karmaşıklığı artırılmalıdır.</p> <p>Örnek öğretme-öğrenme süreci bölümünde 1.1. hedef davranışı için ders planı, "Ders Planı Örneği VII"de yer almaktadır.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
<p>Bölüm 3</p> <p>Sözcük Dağarcığı</p> <p>1.7.3.1. Sözcük dağarcığını geliştirir.</p>	<p>Hedef Davranışlar</p> <p>1.1. Günlük rutinlerde kullanılan sözcükleri uygun bağlamlarda kullanır. 1.2. Yeni sözcükleri uygun bağlamlarda kullanır. 1.3. Söylenen sözcüklerin ait olduğu kategoriyi söyler.</p>	<p>Etkinlik Temelli Öğretim Tekrarlı Kitap Okuma Tepki İsteme-Model Olma Genişletme-Dilsel Haritalama-Betimsel Konuşma Paylaşımlı Kitap Okuma Doğrudan Öğretim Yöntemi ile Kavram Öğretimi</p>	<p>Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı Dil Örneği Alma Kontrol Listesi</p>
<p>Açıklamalar</p>	<p>1.1. hedef davranışı için günlük rutinler sırasında kullanılan sözcüklerin listesi oluşturulmalıdır. Bu sözcükler günlük rutinler sırasında öğretilebilir. Günlük rutinler, tekrarlı bağlamlar olduğu için öğrencinin bu sözcükleri tekrarlı olarak duymasını ve dolayısıyla öğrenmesini kolaylaştırır. Ayrıca günlük rutinler sırasında kullanılan sözcükleri içeren resimli bir kitaba tekrarlı olarak bakılarak da öğrencinin birçok sözcüğü kazanması sağlanabilir.</p> <p>1.2. hedef davranışı için öğrenci yeni sözcükleri birçok derste duyabilir. Bu sözcüklerin kazandırılması için sözcük anlamlarının somutlaştırılması gerekmektedir. Örneğin ilk okuma-yazmada öğrencinin bilmediği bir sözcük oluşturularak okutulduğunda, bu sözcüğün anlamını öğretmek amacıyla resmi ya da gerçek nesne gösterilebilir. Ayrıca yeni sözcüklerin öğretiminde paylaşımlı kitap okuma, tekrarlı resimli kitap okuma, tepki isteme-model olma, genişletme, dilsel haritalama ve betimsel konuşma gibi teknikler kullanılabilir. Bu tekniklerle ilgili açıklamalar programın giriş bölümünde yer almaktadır.</p> <p>1.3. hedef davranışında sözcüklerin ait olduğu kategoriyi öğretmek için kavram öğretimi yapılmalıdır. Böylece kategoride yer alan öğeleri diğer öğelerden ayırması ve kategoriyi isimlendirmesi söz konusu olabilir. Ayrıca bu hedef davranışın öğretilmesinin ardından öğrencilerin belli bir kategoriye ait olmayan sözcüğü belirlemesine yönelik etkinlikler yaptırılmalıdır (ör. Hangisi meyve değil?).</p> <p>1.3. hedef davranışı için meyveler, sebzeler gibi öğrencilerin yaşantısında var olan kavram kategorileri seçilmelidir.</p>		

Hedef	Hedef Davranışlar	Önerilen Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Önerilen Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Araçları
1.7.4.1. Resimlerle gösterilen farklı türdeki olayları ve durumları anlatır.	1.1. Resimleri gösterilen bir öyküyü anlatır. 1.2. Resimleri gösterilen sıralı bir olayı anlatır. 1.3. Resmi gösterilen bir varlığı tanımlar.	Planlı Söyleşi Kümülatif Tekrar Stratejisi Tekrar Anlatma Paylaşımılı Kitap Okuma	Kontrol Listesi
Bölüm 4 Olayları ve Durumları Anlatma			
Açıklamalar	<p>Bu hedef davranışlar gruba ya da bireysel olarak; planlı söyleşiler, kümülatif tekrar stratejisi ile birlikte kullanılarak öğretilmelidir. Planlı söyleşilerde öğrenciye resim gösterilerek, belirli sorularla resim hakkında konuşması istenmelidir. Öğrencinin verdiği cevaplar düzelterek ya da genişletilerek dönüt verilmelidir. Her bir resimden sonra öğrenciden resmi anlatması, ikinci resme geldiğinde birinci ve ikinci resimde gördüklerini anlatması şeklinde kümülatif tekrar stratejisi, planlı söyleşi ile birlikte kullanılmalıdır. Daha sonra da resimler ortamdan kaldırılarak tekrar anlatma tekniği kullanılmalıdır.</p> <p>1.2. ve 1.3. hedef davranışları için, olay ya da varlık kartlarının öğrencinin günlük yaşantısından seçilen olay resimleri ve günlük yaşantısında karşılaştığı kişi, nesne, hayvan gibi varlık resimlerinin olmasına özen gösterilmelidir. Örneğin 1.2. hedef davranışı için ağaca çıkan çocuk resmi, ağaçtan elma koparan çocuk resmi ve ağaçtan inen çocuk resmi, 1.3. hedef davranışı için bir kız resmi kullanılabilir.</p>		

ÖRNEK ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİ

DERS PLANI ÖRNEĞİ - I

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Okuma-Yazma	Kademe : 1
Öğrenme Alanı : Öğrenmeye Hazırlık	Bölüm : Görsel Algı
	Önerilen Süre : 25 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	1.1.2.5. Aynı çeşitte / renkte / boyutta olan nesnelere özellikleri farklı olan nesneyi gösterir.
Hedef Davranışlar	5.1. Farklı olan nesneyi gösterir.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Doğrudan Öğretim Yöntemi
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Elma, elma, kalem (birinci öğretim seti) Bebek, top, top (ikinci öğretim seti) Araba, araba, silgi (üçüncü öğretim seti) Kalem, toka, kalem (dördüncü öğretim seti)
Ortam Düzenlemeleri	Ortam; ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırılır. Işı ve ışık ayarlanır. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçları giderilir. Öğretmen ve öğrenci masada karşılıklı oturur. Öğretmenin çalışma sırasında kullanacağı materyaller, öğrencinin hareket alanında olmayacak şekilde, öğretmenin yanında hazır bulundurulur.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Tablet uygulamaları öğrencilerin ilgisini çekeceğinden, tablet uygulamaları üzerinden bir önceki hedef olan eşleme becerisi ile ilgili etkinlikler yapılabilir.
Güdüleme	Öğretmen, öğrenciyi araç-gereçleri göstererek "Bugün seninle farklı olanı bulma çalışması yapacağız. Sen çalışmanın sonunda farklı olanı bulmayı öğreneceksin." der.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	"Çalışmamız sırasında senden uymanı istediğim bazı kurallar var: 'Bak!' dediğimde bakacaksın (öğretmen, nesne veya resimlere nasıl bakacağıyla ilgili model olur), 'Göster!' dediğimde böyle göstereceksin, beni sessizce dinleyeceksin, 'Bekle!' dediğimde de bekleyeceksin, tamam mı? Bu kurallara uyarasan çalışmamızın sonunda kazanacaksın." diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğu bilinen pekiştireci açıklar. Daha sonra öğrenciyi "Bak, bunlarla çalışacağız." denerek, öğretim sırasında kullanılacak araç-gereçler tanıtılır, öğrencinin incelemesine izin verilir. Araçların tanıtımı bittikten sonra öğretmen, öğrenciyi "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" (Dikkat işareti) der ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt bekler. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa öğrenciyi, "Aferin, çok güzel. O zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek öğretim sürecine başlar.
Uygulama	Öğretmen birinci öğretim setinde bulunan materyalleri (elma – elma - kalem) yan yana masaya dizer (burada dikkat edilmesi gereken, farklı olan nesnenin her seferinde yerinin değiştirilmesidir; örneğin farklı olan nesne her seferinde materyal setinin son nesnesi olarak bulunduğu öğrenci bundan ipucu alarak tepki verebilir). Öğretmen "Buna bak, buna bak!" yönergesiyle nesnelere tek tek öğrenciyi gösterir. Öğretmen, bir taraftan her bir nesneye öğrencinin dikkatini çekerken diğer taraftan da nesnelere tek tek isimlerini söyler ya da söyler. Öğrenciyi "Şimdi beni dikkatle izle!" diyerek dikkat işaretini verir. Daha sonra masadaki aynı olan iki nesneyi göstererek / bir araya getirerek "Bak, bunlar aynı; bu da elma, bu da elma." der. Masadaki farklı olanı ise eline alarak "Ama bu farklı, bak bu elma değil, bu farklı." der. Masadaki materyallerin yerlerini değiştirerek, "Şimdi sıra sende, farklı olanı göster!" der. Eğer öğrenci gösterirse öğretmen betimleyerek "Aferin, çok güzel, farklı olanı gösterdin." diyerek öğrencinin doğru tepkisini pekiştirir. Öğrenci farklı olanı gösteremezse ya da tepki vermezse, kararsız kalırsa öğretmen aynı şekilde öğretimi tekrar eder. Öğrenci birinci öğretim setinde doğru tepki verinceye kadar bu işlem tekrar edilir. Öğrenciden birinci sette doğru tepki alınınca diğer üç öğretim seti ile aynı şekilde öğretime devam edilir. Dört öğretim seti ile de çalışıldıktan ve öğrenciden doğru tepki aldıktan sonra öğretmen öğrenciyi çalışmanın sona erdiğini söyler. "Evet, çalışmamız bitti; bugün seninle farklı olanı gösterme çalışması yaptık." diyerek hedef davranışı özetler. Öğretmen "Evet, çok güzel beni dinliyorsun, 'Bak!' dediğimde baktın, 'Göster!' dediğimde gösterdin, 'Bekle!' dediğimde bekledin. Çok beğendim, aferin sana." diyerek öğrencinin uydugu kuralları söyler ve öğrenciyi pekiştirir. Öğretimin hemen arkasından değerlendirmeye geçilir. * Farklı olanı bulma çalışmalarında, öğrencinin bilişsel özelliklerini de dikkate alarak daha az olumsuz örnekle başlamalı ve giderek olumsuz örnek sayısını artırmalısınız.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme:

"Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı" ile değerlendirme yapılır.

Değerlendirme Materyalleri:

- Portakal, portakal, şeker (birinci değerlendirme seti)
- Kaşık, kalemtırış, kaşık (ikinci değerlendirme seti)
- Bebek, bebek, toka (üçüncü değerlendirme seti)
- Silgi, muz, muz (dördüncü değerlendirme seti)

Öğretmen bu kez değerlendirme setlerindeki araç-gereçleri göstererek "Bak, yine seninle farklı olanı bulmaya çalışacağız ama bu sefer farklı olanı hep sen bulacaksın, tamam mı?" diyerek süreçte öğrenciden beklenen davranışı söyler. Sonra, çalışma sırasında öğrencinin uyması gereken kuralları ve öğrencinin kazanacağı ödülü tekrar hatırlatır. Daha sonra öğrenciye "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" der ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt bekler. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa öğrenciye, "Aferin, çok güzel. O zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek değerlendirme sürecine başlar.

Birinci değerlendirme setindeki materyalleri masaya dizer ve her seferinde "Buna bak, buna bak!" yönergesiyle nesnelere tek tek gösterir. Öğrencinin bakmasını pekiştirir. Daha sonra "Farklı olanı göster!" yönergesini verir. Öğrenci doğru olanı gösterirse hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin "evet" sütununa (+) işareti koyar ve diğer setle değerlendirmeye geçer. Öğrenci yanlış olanı gösterirse veya kararsız kalırsa öğretmen yine hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin "hayır" sütununa (-) işareti koyar. Öğrenci tepkisiz veya kararsız kalırsa yukarıdaki gibi bir kez daha soruyu yineler. Öğrenci yine kararsız kalırsa veya tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin "hayır" sütununa (-) işaretini koyar. Diğer soruları da aynı şekilde uygular. Öğretmen, öğrenci dört değerlendirme setinden en az üçünü doğru yapıyorsa bir sonraki hedef davranışın öğretimine geçer. Ancak öğrenci bu ölçütü sağlamıyorsa aynı öğretim sürecini, değerlendirmede kullandığı araç-gereçlerle tekrarlar.

DERS PLANI ÖRNEĞİ - II

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Okuma-Yazma	Kademe : 1
Öğrenme Alanı : Erken Okuryazarlık	Bölüm : Yazı Farkındalığı
	Önerilen Süre : 30 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	1.2.1.3. Yazının yönünü fark eder.
Hedef Davranışlar	3.3. Yazının soldan sağa olan yönünü işaret eder.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Yazıca Zenginleştirilmiş Oyun
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Renkli zarflar, zarfların içinde çeşitli hayvan resimleri ve hayvanların hareketlerini taklit yönergelerinin yazılı olduğu kartlar (tavşan gibi zıpla, maymun gibi yürü, ördek gibi konuş vb.), bir büyük renkli zar.
Ortam Düzenlemeleri	Öğretmen ve öğrenciler yerde minderlerin üzerinde daire olacak şekilde oturur. Ortam; ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırılır. Işı ve ışık ayarlanır.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğrencilerin dikkatini çekmek için sevdikleri bir hayvanla ilgili bir şarkı dinletilir.
Güdüleme	Öğretmen, öğrencileri öğretime hazırlamak amacıyla "Çocuklar, bugün sizinle güzel bir oyun oynayacağız. Oyunumuzda bazı hayvanları taklit edeceğiz ve birlikte çok eğleneceğiz. Bakın, burada renkli zarflar var, zarfların içinde de hayvanların resimleri var. Bakın, bir de burada bir büyük zar var, bu zarın her yüzü farklı bir renk gördünüz mü, çocuklar?" diyerek materyalleri öğrencilere tanıtır, incelemelerine izin verir.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Öğretmen materyalleri tanıttıktan sonra öğrencilere çalışma sırasında uymaları gereken kuralları açıklar ve öğrencilerin bu kuralları yerine getirmek için ne yapacağıyla ilgili model olur. Öğretmen öğrencilere "Şimdi bu oyunu oynarken, 'Bak!' dediğimde bakacaksınız, 'Dinle!' dediğimde beni dinleyeceksiniz, 'Bekle!' dediğimde de bekleyeceksiniz, 'Oku!' dediğimde de yazanları benden sonra benim gibi okuyacaksınız, tamam mı?" der. Ayrıca varsa öğrenciler için konulmuş diğer kuralları (yerinde sessizce oturma vb.) açıklar.
Uygulama	Öğretmen öncelikle oyunun nasıl oynandığını öğrencilere anlatır. "Evet, çocuklar, önce size bu oyunun nasıl oynandığını anlatacağım, şimdi beni dikkatli bir şekilde dinleyin. Bakın, bu renkli zarfların olduğu kutuyu böyle ortaya koyacağız. Sonra bu renkli zarı sırayla atacağız. Zarı attığınızda hangi renk üste gelirse, o renk bir zarf alacaksınız elinize. Sonra zarfı açıp içinden hangi hayvanın resminin çıktığını söyleyeceğiz. Sonra bu hayvanın hangi hareketi yaptığını anlamak için zarı atan arkadaşınıza birlikte hayvan resminin altında yazan yazıları okuyacağız. Sonra o arkadaşınız orada yazan hayvan hareketinin taklidini yapacak bize... Çok eğleneceğiz! Şimdi hazırsanız, önce ben nasıl oynandığını size bir kere de yaparak göstereceğim." der ve oyunun baştan sona nasıl oynandığını kendisi oynayarak gösterir. Ardından çocuklarla birlikte oyun oynamaya başlanır. Öğretmen bir çocuk seçer ve oyunu başlatır. Çocuk zarı atar, zarın üstündeki renkle aynı renk olan bir zarfı kutudan alır. Öğretmen zarfı çocukla birlikte açar, "Aaaa sana hangi hayvan çıktı, bu hangi hayvan?" diye sorar. Öğrencinin doğru tepkisi "Aferin, evet bu, doğru bildin." denerek pekiştirilir, yanlış tepki vermesi ya da tepki vermemesi durumunda ise öğretmen hayvanın adını söyler ve öğrenciye söyler. Daha sonra "Acaba bu resmin altında ne yazıyor, hayvanın hangi hareketi yazıyor, biz hayvanın hangi hareketini taklit edeceğiz acaba?" der. Sonra çocuklara resimli-yazılı kartı göstererek; "Okuyalım mı burada ne yazıyor?" diye sorar (okumaya karşı istek oluşturma). Öğretmen tüm çocukların yazıyı görmesini sağlayacak bir şekilde ve yazının soldan sağa olan yönünü işaret ederek yazıyı okur. Örneğin bakın burada "Yılan gibi sürün." yazıyor, der. Sonra öğretmen "Bakın, ben yazıya buradan başladım, bu tarafa doğru okudum gördünüz mü?" diyerek yazı yönüne bir kez daha işaret eder ve yazıyı okur. Daha sonra öğrenciden de yazıyı okumasını ister. Çocuğun okumayı taklit etmesini pekiştirir. Sonra öğrenciden yönergede yazılı olan hayvan hareketini (yılan gibi sürün) taklit etmesini ister. Öğrenci hayvan hareketini yapar, öğretmen öğrenciyi alkışlar, hep birlikte eğlenirler. Öğretmen oyun sırasında resimlerin altında yazan yönergeleri okurken her seferinde yazı yönünü işaret ederek okur. Tüm çocuklar en az üç kez zar atıp oyunu üç kez oynayınca kadar öğretimi sürdürür. Oyun sırasında ara ara öğrencilerin kurallara uyması ve çalışma davranışları pekiştirilir. Örneğin "Siz beni ne güzel dinliyorsunuz, 'Bak!' dediğimde bakıyorsunuz, ben okurken bana bakıyorsunuz, 'Oku!' dediğimde benim gibi okuyorsunuz, yerinizde sessizce oturuyorsunuz. Bravo size, çok beğendim." gibi sözel pekiştiricilerle öğrencilerin uygun çalışma davranışları pekiştirilir. Öğretmen oyunun ikinci turunda yazıyı okumadan önce, zarfı çeken öğrenciye "Şimdi ben burada yazanı okuyacağım, nereden nereye doğru okuyacağımı sen işaret et!" diyerek öğrencilerin hedef davranışı kazanıp kazanmadıklarını yoklar. Öğrencinin soldan sağa yazı yönünü doğru işaret etme davranışını yine yazının soldan sağa yönünü işaret ederek "Evet, doğru gösterdin, ben bu yazıyı buradan başlayıp buraya doğru okuyacağım. Aferin sana, çok güzel bildin." vb. sözlerle pekiştirir. Öğrencinin yanlış tepki vermesi ya da tepkisiz kalması durumunda da öğretimi tekrarlar.

Uygulama

Öğretmen her çocuğun en az üç kez oyunu oynadığından emin olduktan sonra oyunu bitirir. Ancak öğrencilerin etkinliği zamanında sonlandırmaları için etkinliğin biteceğinden çocukları haberdar eder. Bunun için "Evet çocuklar, herkes bir kere daha zar atacak, oynayacak, sonra oyunumuz bitecek." ya da "Şimdi son iki arkadaşınız kaldı, onlar da oynadıktan sonra oyunumuz bitecek." gibi ifadeler kullanır. Ayrıca oyunu bitirirken "Evet çocuklar, bugünkü oyunumuz burada bitti, çok eğlendik değil mi? Ama biliyor musunuz, bu oyunu sonra yine oynayacağız." der. Ardından öğretmen "Peki, biliyor musunuz, biz bu eğlenceli oyunu oynarken bir de yazının nereden başlanıp nereye doğru okunduğunu da öğrendik." der ve aynı anda öğrencilere hatırlatmak için kartların birinin üzerinde yazının soldan sağa yönünü bir kez daha işaret eder. Ardından öğrencilere "Çalışmamız boyunca yerinizde sessizce oturdunuz, beni dinlediniz, 'Bak!' dediğimde baktınız, 'Göster!' dediğimde gösterdiniz, 'Oku!' dediğimde benim gibi okudunuz. Tüm bu kurallara uduğunuz için size çok teşekkür ederim." der ve tek tek kurallara uyan çocukları tebrik eder.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme:

Gözlem – Kontrol Listesi

Değerlendirme, oyun sırasında gözlem yolu ile yapılır. Öğretmen oyunun üçüncü turunda hayvan kartlarında bulunan yazıyı okumadan önce zarfı çeken öğrenciye "Şimdi ben burada yazanı okuyacağım, nereden nereye doğru okuyacağımı sen işaret et!" diyerek öğrencilerin hedef davranışı kazanıp kazanmadıklarını gözlemler. Öğretmen, öğrencinin doğru ya da yanlış tepkilerine herhangi bir tepki vermeden, öğretim sonu değerlendirme formuna işaretler. Öğrencinin tepkisiz kalması durumunda ise yönerge tekrar edilir. Öğrencinin yanlış ya da doğru tepki vermesinin ardından yazı yönü işaret edilmeden yazı okunur ve oyuna devam edilir.

DERS PLANI ÖRNEĞİ - III

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Okuma-Yazma	Kademe : 1
Öğrenme Alanı : İlk Okuma-Yazma	Aşama 1 : Sesi Fark Etme
	Önerilen Süre : 15 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	1.3.1.1. Tanıtılan sesi ayırt eder.
Hedef Davranışlar	1.1. Tanıtılan sesle başlayan sözcüklerin görsellerini gösterir.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Doğrudan Öğretim Yöntemi
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	"t" sesi ile başlayan ve başlamayan sözcüklerin görselleri; <ul style="list-style-type: none">• top /diş - taç - kol• tarak / tavuk - sinek - havuç• misket / tavşan - tasma - mantar• cüzdan / terlik - mendil - timsah
Ortam Düzenlemeleri	Ortam; ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarlardan arındırılır. Isı ve ışık ayarlanır. Öğretmen ve öğrenci masada karşılıklı oturur. Öğretmenin çalışma sırasında kullanacağı materyaller, öğrencinin hareket alanında olmayacak şekilde, odanın bir köşesinde hazır bulundurulur.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğrenciyeye "t" sesi ile ilgili şarkılar dinletilebilir, "t" sesi ile ilgili kısa bir öykü anlatılabilir veya "t" sesi ile ilgili tekerlemeler okunabilir.
Güdüleme	Öğretmen, öğrenciyeye araç-gereçleri göstererek "Bugün seninle 't' sesi ile başlayan sözcükleri bulma' çalışması yapacağız. Önce ben sana t sesi ile başlayan ve başlamayan resimler göstereceğim, birlikte bu resimlerde neler olduğunu söyleyeceğiz. Daha sonra ben t sesi ile başlayanları göstermeni isteyeceğim. T sesi ile başlayanları bulmak için beni dikkatli bir şekilde dinlemesin. T sesi ile başlayanları gösterebilirsen yakında bu sesi yazmayı ve okumayı öğrenebileceksin." der.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	"Çalışmamız sırasında senden uymanı istediğim bazı kurallar var: 'Bak!' dediğimde bakacaksın, 'Dinle!' dediğimde sessiz bir şekilde yüzüme bakarak beni dinleyeceksin, 'Göster!' dediğimde göstereceksin. Bu kurallara uyarın çalışmamızın sonunda... kazanacaksınız." diyerek öğrenci için etkili olduğu bilinen pekiştirici ve kuralları açıklar. Daha sonra öğrenciyeye "Hazırsanız çalışmamıza başlayalım, hazır mısınız?" der ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt bekler. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa öğrenciyeye, "Aferin, çok güzel. O zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek öğretim sürecine başlar.
Uygulama	Öğretmen t sesi ile başlayan ve başlamayan bir ya da iki heceli sözcüklerin resimlerini gösterir, t sesine vurgu yaparak söyler. Daha sonra öğrenci ile birlikte söyler (ör. top-diş-taç-kol). Öğrenciden T sesi ile başlayan sözcüklerin resimlerini göstermesi istenir. Gösterirse pekiştirilir, göstermezse öğretmen sözcükleri vurgulu şekilde söyleyerek öğretimi tekrar eder. Öğrenci göstermezse öğretmen t sesi ile başlayanları göstererek t sesini vurgular, diğer örneklerdeki isimleri söyleyerek "t sesi ile başlamıyor." der. Öğrenci birinci öğretim setinde doğru tepki verinceye kadar bu işlem tekrar edilir. Öğrenciden birinci sette doğru tepki alınınca diğer üç öğretim seti ile öğretime devam edilir.
BÖLÜM-4	
Ölçme ve Değerlendirme:	
Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı ile değerlendirme yapılır.	
Değerlendirme Materyalleri: "t" sesi ile başlayan ve başlamayan sözcüklerin görselleri ;	
<ul style="list-style-type: none">• a) taş - raf - diş - tas• b) halı - toka - tava - kapı• c) lamba - toprak - radyo - tuzluk• d) tilki - limon - fener - torba	
Öğrenci ve öğretmen masada karşılıklı oturur. Öğretmen, öğrenciyeye araç-gereçleri gösterir, gerekirse kuralları hatırlatır. Araçların tanıtımı bittikten sonra öğretmen, öğrenciyeye "Hazırsanız çalışmamıza başlayalım, hazır mısınız?" der. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa öğrenciyeye, "Aferin, çok güzel. O zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek değerlendirme sürecine başlar.	
Birinci değerlendirme setindeki materyalleri masaya dizer ve "Buna bak!" yönergesiyle nesnelere tek tek gösterir ve isimlerini söyler. Daha sonra "T sesi ile başlayan sözcüklerin resimlerini göster!" yönergesini verir. Öğrenci doğru olanı gösterirse, hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin "evet" sütununa (+) işareti koyar ve diğer setle değerlendirmeye geçer.	
Öğrenci yanlış olanı gösterirse veya kararsız kalırsa öğretmen yine hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin "hayır" sütununa (-) işareti koyar. Öğrenci tepkisiz veya kararsız kalırsa yukarıdaki gibi bir kez daha soruyu yineler. Öğrenci yine kararsız kalırsa veya tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin "hayır" sütununa (-) işaretini koyar. Diğer soruları da aynı şekilde uygular. Öğretmen, öğrenci dört değerlendirme setinden en az üçünü doğru yapıyorsa öğrencinin kaldığı hedef davranıştan bir sonraki öğretim oturumundan devam eder. Öğrenci bu ölçütü sağlamıyorsa öğretim sürecini tekrar eder.	

DERS PLANI ÖRNEĞİ - IV

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Okuma-Yazma Öğrenme Alanı : Okuduğunu Anlama	Bölüm : Cümle Anlama Kademe : 1 Önerilen Süre : 30 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	1.4.4.1. Okuduğu çeşitli bilgi birimleri içeren cümlelerle ilgili sorulan sorulara cevap verir.
Hedef Davranışlar	1.1. Okuduğu cümlelere ait olan resimleri gösterir.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Doğrudan Öğretim Yöntemi
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	3-4 sözcükten oluşan en az 12 tane cümle kartı, bu cümleleri anlatan ve anlatmayan resimler. Ayrıca 3-4 sözcükten oluşan cümleler, bu cümleleri anlatan ve anlatmayan resimlerden oluşan slayt. Cümle ve resim örnekleri: <ul style="list-style-type: none">• Cümle: Ali top oynuyor. Resimli kartlar: Top oynayan çocuk resmi / çiçek sulayan kız resmi.• Cümle: Ahmet gazete okuyor. Resimli kartlar: Gazete okuyan bir erkek resmi / yemek yapan erkek resmi.• Cümle: Kedi mama yiyor. Resimli kartlar: Mama yiyen kedi resmi / su içen bir köpek resmi.• Cümle: Küçük bebek ağlıyor. Resimli kartlar: Ağlayan bebek resmi / mama yiyen bebek resmi.
Ortam Düzenlemeleri	Öğrenciler, öğretmeni ve birbirlerini rahat görebilecekleri şekilde, mümkünse U şeklinde otururlar. Ortam öğrencilerin dikkatini dağıtacak uyarılardan arındırılır. Isı ve ışık düzeni sağlanır. Çalışma sırasında kullanacak öğretim materyalleri hazır bulundurulur.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğretmen, öğrencilere okuduğunu anlamanın öneminden bahsederek öğretime başlar.
Güdüleme	Öğretmen öğrencilere "Çocuklar, bugün sizlerle okuduğunu anlama çalışmaları yapacağız. Birlikte bazı resimlere bakacağız, daha sonra baktığımız resimlerden biriyle ilgili bir cümle okuyacağız. Okuduğumuz cümlelerin hangi resmi anlattığını bulacağız. Bu çalışma okuduğumuzu daha iyi anlamamızı sağlayacak." der.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Öğretmen, öğrencilere "Bugün sizinle resimlere bakacağız, sonra bazı cümleler okuyacağız ve okuduğumuz cümleler ile bu cümleleri anlatan resimleri bulacağız. Böylece, okuduklarımızı daha iyi anlayacağız." diyerek çalışmanın amacını tekrar eder ve çalışma süresince uyulması gereken kuralları "Çalışmamız sırasında yerinizde oturacaksınız, 'Beni dikkatli dinleyin!' dediğimde beni dikkatli dinleyeceksiniz." diyerek açıklar. Öğretmen çalışmanın amacını ve kurallarını açıkladıktan sonra öğrencilerin ilgilerine göre belirlediği ödülü öğrencilere gösterir. Daha sonra öğrencilere "Çalışmamızda burada gördüğünüz resimleri ve cümle kartlarını kullanacağız." diyerek öğrencilerin ders materyallerini incelemelerine fırsat verir. Öğrenciler materyalleri inceledikten sonra öğretmen öğrencilere "Hazırsanız başlayalım." diyerek öğrencilerin tepkisini bekler. Öğrenciler hazır olduğunu söyler ya da bu anlamı taşıyan bir fiziksel tepki verirse öğretmen "Çok güzel. O zaman çalışmamıza başlayabiliriz." diyerek öğretime başlar.

Uygulama

Model Olma

Öğretmen akıllı tahtadan top oynayan erkek resmi ile çiçek sulayan kız resmini açar. Sonra "Evet, çocuklar şimdi ekrana bakın! Gördüğünüz gibi iki tane resim var. Ben şimdi bu resimleri inceleyeceğim. Daha sonra size bir cümle okuyacağım ve okuduğum cümlelerin bu resimlerden hangisini anlattığını bulacağım." der. Daha sonra yüksek sesle düşünme tekniği ile "Evet, ilk olarak bu resme bakıyorum. Aaaa burada bir çocuk var. Çocuk top oynuyor. Şimdi de bu resme bakayım. Burada bir kız var. Bu kız ise çiçekleri suluyor. Tamam, resimleri çok güzel inceledim." der. Daha sonra öğrencilere dönerek "Çocuklar, ben incelerken siz de resimleri benimle birlikte inceleyebildiniz mi? Kim bu resimleri anlatabilir?" der. Öğrencilerin de resmi anladığından emin olmak için resimlerle ilgili biraz daha konuşur, gerekli ise "Çocuk ne yapıyor?" gibi sorular da yöneltebilir. Daha sonra tahtaya cümleyi yansıtır. "Evet, şimdi de cümleyi okuyorum" der. Cümleyi kendisi okur. Daha sonra sıra ile tüm öğrencilere cümleyi sesli olarak okutur. Her öğrencinin okumasının ardından öğretmen de "Evet, burada Ali top oynuyor, yazıyor." diyerek bir kere de kendisi okur. Daha sonra öğrencilere "Şimdi, evet bu cümlede "Ali top oynuyor, yazıyor. Cümlemizde bir erkek çocuk var, adı Ali. Peki, cümlede Ali ne yapıyor yazıyordu?" diye soru sorar ve kendisi soruyu anında cevaplayarak "Top oynuyor, yazıyordu" diyerek cümlelerin anlamını söyler. Tekrar öğrencilere "Ali ne yapıyor, yazıyordu?" diye sorar. Öğrencilerin doğru tepkilerini onaylayarak pekiştirir. Öğretmen daha sonra "Şimdi resimlere bakacağım, acaba bu cümleyi anlatan resmi bulabilecek miyim?" diyerek slaytta bulunan iki resmi açar (çiçek sulayan kız ve top oynayan erkek çocuk resimleri). Daha sonra yüksek sesle düşünme tekniğini kullanarak okunan cümleyi anlatan resmi bulur, aynı zamanda okunan cümleyi anlatmayan resmi de belirler ve neden cümleyi anlatmadığını da şu şekilde açıklar: "Şimdi ne okumuştuk cümlemizde? 'Ali top oynuyor' diye okumuştuk, bakalım bu resimlerden hangisi bu cümleyi anlatıyor? Evet, bu ilk resimde bir kız çocuğu vardı ama bizim cümlemizde çocuğun adı Ali'ydi. Bir de bakın, bu resimde kız çocuk ne yapıyordu? Çiçek suluyordu ama bizim cümlede okuduğumuz neydi? Ali top oynuyor, yazıyordu, değil mi? O zaman, bu resim bizim okuduğumuz cümleyi anlatmıyor." der. Öğretmen daha sonra "Bir de bu resme bakalım, acaba bu bizim cümlemizi anlatan resim mi?" diyerek diğer resme dikkat çeker. "Bakın, bu resimde neler var? Evet, bu resimde de bir erkek çocuk var. Bizim de cümlemizde Ali, yazıyordu, Ali vardı değil mi? Peki, bu resimdeki çocuk ne yapıyor? Evet, sizin de söylediğiniz gibi top oynuyor. Bizim cümlemizde ne yazıyordu? Ali top oynuyor, yazıyordu. O zaman bizim cümlemizi anlatan resim buuu... Bulduk... Evet, resimlere baktım daha sonra cümleyi okudum ve okuduğum cümleyi anlatan resmi buldum. Ali top oynuyor, yazıyordu. Bu resimde de çocuk top oynuyor. O zaman bu resmin altına cümlemizi yazalım mı?" diye sorar ve akıllı tahtayı kullanarak ilgili resmin altına "Ali top oynuyor." cümlesini getirir. Öğretmen bir kez daha cümleyi okur ve resmi anlatır; neden o resmin cümleyi anlatan resim olduğunu açıklar.

Öğretmen en az üç cümle ile daha öğrencilere model olur. Model olma aşamasından sonra "Şimdi birlikte yapalım." diyerek rehberli uygulama aşamasına geçiş yapar.

* Model olma sayısı öğrencilerin performanslarına göre artırılmalıdır.

Rehberli Uygulama

Bu aşamada öğretmen, öğrencilerin önüne bir cümle ve bu cümleyi anlatan ve anlatmayan birer resim koyar. "Şimdi size verdiğim resimleri inceleyin, daha sonra cümleyi önce içinizden sessizce okuyun, sonra da okuduğunuz cümleyi anlatan resmi bulun ve cümle kartını, cümleyi anlatan resmin üzerine koyun!" der. Sonra tek tek öğrencilerin neler yaptığını kontrol eder. Öğretmen her bir çocuğun yanına giderek önce ne yaptığını kontrol eder, arkasından da kendisinin yanında bir kez daha yapmasını ister. Bunun için önce resimleri eline alır, öğrenciye uzatarak "Bu resimleri dikkatle incele!" der. Öğrenci resimleri inceledikten sonra cümleyi okumasını ister. Öğrencinin doğru okumasını "Evet, harikasin, çok güzel okudun." diyerek pekiştirir. Sonra da "Hadi bakalım, şimdi bu cümleyi al, bu cümleyi anlatan resmin altına koy!" der. Öğrencinin doğru tepkisini betimleyerek pekiştirir. Daha sonra öğrenciye "Neden bu resmi seçtin?" diye sorar ve öğrencinin anlatmasını bekler. Öğrencinin cümlede olanların resimde de olduğunu söylemesini bekler. Öğrencinin doğru tepkisini pekiştirir. Eğer öğrenci cümleyi yanlış resmin üzerine koymuşsa model olma aşamasına geri döner. Öğrenci doğru tepki verinceye kadar öğretimi sürdürür. Tüm öğrencilerin resimleri inceleyerek cümleyi okuduktan sonra cümleyi anlatan resmi bulmalarının ardından önlerindeki cümle ve resimler kaldırılır ve yeni cümle ve resimler verilir. Öğretmen rehberli uygulamalar aşamasında da öğrencilerin performanslarına göre en az dört cümle ile öğretime devam eder. Öğrencilerin bağımsız olarak cümleye ait resimleri bulmaya başlamasıyla birlikte bağımsız uygulamalar aşamasına geçer.

Uygulama

Bağımsız Uygulama

Bu aşamada öğretmen, öğrencilerin önüne bir cümle ve bu cümleyi anlatan ve anlatmayan birer resim koyar. "Şimdi size verdiğim resimleri dikkatle inceleyin, daha sonra cümleyi önce içinizden sessizce okuyun, sonra da okuduğunuz cümleyi anlatan resmi bulun ve cümle kartını, cümleyi anlatan resmin üzerine koyun!" der. Sonra tek tek öğrencilerin neler yaptığını kontrol eder. Bu aşamada öğrenciler her bir cümle ve bu cümleyi anlatan ve anlatmayan resimler ile bağımsız çalışırlar. Öğretmen gerekli yerlerde düzeltici ve onaylayıcı dönütler verir. Öğretmen bağımsız uygulamalar aşamasında da öğrencilerin performanslarına göre en az dört cümle ile çalışmalarını sağlar. Öğrencilerin cümleleri anlatan resimleri doğru eşleştirmelerinin ardından öğretim tamamlanır.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme:

Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı ile değerlendirme yapılır.

Değerlendirme Materyalleri:

Birbirinden farklı 3-4 sözcükten oluşan dört tane cümle kartı ve cümleleri anlatan ve anlatmayan resimleri

Değerlendirme, öğrencilerle bire bir yapılır. Öğretmen öğrencinin önüne cümleyi anlatan ve anlatmayan iki resim koyar, öğrenciye de cümleyi gösterir ve "Şimdi bu cümleyi oku, sonra da bunu okuduğun cümleyi anlatan resmin üzerine koy!" yönergesini verir. Eğer öğrenci cümleyi doğru resim ile eşlerse kayıt çizelgesinin "evet" sütununa artı (+) işareti koyar. Eğer yanlış resim ile eşlerse çizelgenin "hayır" sütununa eksi (-) işareti koyar. Öğrenci tepkisiz veya kararsız kalırsa yukarıdaki gibi bir kez daha soruyu yineler. Öğrenci yine kararsız kalırsa veya tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin "hayır" sütununa (-) işareti koyar. Öğretmen diğer değerlendirme setlerini de aynı şekilde uygular. Öğrenci bu ölçütü sağlamıyorsa öğretim sürecini tekrar eder.

DERS PLANI ÖRNEĞİ - V

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Okuma-Yazma Öğrenme Alanı : Yazılı İfade Önerilen Süre : 25dk.lık oturumlarla öğrenci bağımsızlığa ulaşana kadar devam edilmelidir.	Kademe : 1 Bölüm : Yazım Kurallarını Uygulama
BÖLÜM-2	
Hedef	1.5.1.2. Düzenli yazar.
Hedef Davranışlar	2.1. Satır takibi yaparak yazar.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Doğrudan Öğretim Yöntemi
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Satırları kırmızı ile belirginleştirilmiş çalışma kâğıtları, kalem, kısa metin örnekleri, hedef davranışın uygulanmasına yönelik çekilmiş olan video örneği
Ortam Düzenlemeleri	Ortam; ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırılır. Isı ve ışık ayarlanır. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçları giderilir. Öğretmen ve öğrenci masada yan yana oturur. Öğrencinin yazı yazmak için kullandığı eline göre öğretmen, öğrencinin sağına ya da soluna oturur. Öğrenci masası ve sandalyesi, öğrencinin rahat yazabileceği şekilde ve boyuna uygun olarak seçilmelidir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğrenciye hedef davranışın kazandırılmasında kullanılacak olan kısa metin ilk başta okutulabilir. Sevdiği bir tekerleme okutulabilir.
Güdüleme	Öğretmen, öğrenciye güzel yazı örneklerini göstererek "Bak, bunlar ne güzel yazılmış, çok güzel değil mi? Peki, bu yazılar neden güzel biliyor musun? Çünkü bak bu çizgilerin arasına hiç taşırma- dan yazılmış. Satırın sonuna geldiğinde hemen altındaki satıra yazılmaya devam edilmiş. "Sen de böyle güzel yazılar yazmak ister misin? Böyle güzel yazabilmen için önce satır takibi yaparak yazmayı öğrenmen gerekiyor." der. Öğretmen yine çeşitli yazı örneklerini göstererek, "İşte böyle satır takibi yaparak yazmayı öğrenirsen, bunu başarırsan, ilerde yazıların eskisinden çok daha güzel olacak. Herkes senin yazını daha rahat bir şekilde okuyabilecek." der. Ardından öğretmen, öğrenci- ye sunu planını hissettirebilmek için "Dersimizde önce ben sana bu çalışma kâğıtlarındaki gibi nasıl satır takibi yaparak yazacağını göstereceğim. Önce ben yazacağım, sonra da sen yazacaksın." der. Öğrenciye çalışma kâğıtlarını verir ve incelemesini sağlar.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Öğretmen "Çalışmamız sırasında senden uymanı istediğim bazı kurallar var." diyerek çalışma sıra- sında uyulması gereken kuralları açıklar ve öğrencinin bu kuralları yerine getirmek için ne yapacağıyla ilgili model olur. Öğretim sonunda öğrencinin alacağı ödülü açıklar. Ödül, etkinlik ise nasıl yapacağını gösterir. Yiyecek vb. pekiştirici ise yiyeceğin ne olduğunu gösterir. Daha sonra öğrenci- ye öğretimde kullanacağı araç-gereçleri gösterir. Araçların tanıtımı bittikten sonra öğretmen, öğ- renciye "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" der ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir cevap bekler. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa öğrenciye, "Aferin, çok güzel. O zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek öğretime başlar.
Uygulama	Model Olma Öğretmen süreçte öğrencinin dikkatini toplayabilmek için öğrenciye hedef davranış ile ilgili hazırlan- mış video örneği göstererek aralıklarla "Bak, görüyorsun değil mi? Ne kadar güzel yazıyor. Yazarken bu iki çizginin içine taşırma- dan yazıyor. Satırın sonuna geldiğinde hemen bir alt satıra geçiyor. Yani satır takibi yaparak yazıyor." şeklinde hedef davranışı betimleyerek öğrenciye anlatır. Daha sonra öğ- retmen daha önceden seçtiği metne bakarak (satır çizgileri kırmızı ile belirginleştirilmiş çalışma kağı- dına) öğrenciye "Bak, ben şimdi iki çizgi arasına taşırma- dan dikkatli bir şekilde bu metni yazıyorum." der. Daha sonra yazarken "Bak bu iki çizgi arasına yazıyorum, gördün mü? Güzel oluyor, değil mi? Yazarken harfleri hiç bu çizgilerden dışarı taşırma- mıyorum, içine yazıyorum. Evet, şimdi satırın sonuna geldim, hemen bir alt satıra geçiyorum. Bakayım, evet, tam buraya yazmam gerekiyor." şeklinde öğ- renciye gerekli açıklamaları yaparak "satır takibi yaparak yazma" hedef davranışına model olur. Öğret- men, öğrencinin anladığından emin olana kadar model olmaya devam eder.

Uygulama

Rehberli Uygulama

Öğretmen satır çizgileri kırmızı ile belirginleştirilmiş çalışma kâğıdını / defterini öğrencinin önüne koyar ve öğrencinin yazmasını ister. Öğretmen "Şimdi sıra sende, hadi bakalım. Benim söylediklerimi satır takibi yaparak yaz!" yönergesini vererek daha önceden seçmiş olduğu metni öğrencinin diktelediği performansına uygun hızda okumaya başlar. Öğrenci yazarken "İşte böyle. Hadi bakalım, evet, bu kırmızı çizgilerin içine yazmalısın, dışarı taşmamasına dikkat et. Evet, şimdi satırın sonuna geldin, ne yapman gerekiyor?" der. Öğrenci satır atlamadan bir sonraki satıra uygun şekilde yazıyorsa öğretmen "Aferin, ne yapman gerektiğini unutmamışsın. Hemen bir alt satıra geçerek yazmaya devam ettin." vb. sözlerle uygun davranışları betimleyerek pekiştirir. Öğretmen bu şekilde öğrenciye belli aralıklarla kısa metinler ile uygulama yaptırdıktan sonra öğrencinin en güzel yazdığı örnekleri göstererek "Bak, bu yazın içlerinde en güzeli olmuş, çünkü bu kırmızı çizgilerin içine ve hiç taşırılmadan yazmışsın. Satırın sonuna geldiğinde hemen bir alt satıra geçerek yazmaya devam etmişsin." der ve öğrencinin yazdığı en güzel yazının üzerine çıkartma yapıştırır. Sonra "Hadi, bunun gibi tekrar yazalım." der. Öğretmen yine aynı yönergelerle öğrenciye kısa metinler yazdırmaya devam eder. Eğer öğrenci satır takibi yaparak yazamazsa öğretmen tekrar model olur. Öğretmen, öğrencinin performansına göre yönergelerdeki sözel ipuçlarını aşamalı olarak azaltır. Öğrenci yönergelere gerek duymadan kendisi bağımsız olarak yazmaya başlayınca çalışma kâğıtlarındaki / defterdeki kırmızı ile belirginleştirilen satır çizgileri yerine normal satır çizgilerinin olduğu çalışma kâğıtları hazırlanarak öğrenciden aynı şekilde satır takibi yaparak yazması istenmelidir. Bu aşamada öğrenciye "Sen artık çok güzel bir şekilde satır takibi yaparak yazmaya başladın. Ben bu yüzden artık bu satır çizgilerini kırmızı ile belirginleştirmeyeceğim. Bak, artık bu kâğıtlara yazı yazacağız. Sen yine benim söylediklerimi satır takibi yaparak yazmayı unutma!" diyerek öğrencinin bu şekilde birkaç uygulama ile satır takibi yaparak yazmasını sağlar.

Bağımsız Uygulama

Bu aşamada, öğretmen öğrenciye herhangi bir ipucu yönergesi vermeden sadece "Yaz!" yönergesini verir ve öğrencinin satır takibi yaparak yazmasını ister. Eğer öğrenci sadece "Yaz!" yönergesi verildiğinde hedef davranışa uygun olarak yazıyorsa öğretim sonlandırılır.

* Satır takibi yaparak yazma hedef davranışı, hem söylendiğinde yazma hem de bakarak yazma için çalışılmalıdır.

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme:

Yazı örneği analizi ile değerlendirme yapılır.

Öğretim sonrasında öğrencinin yazdığı yazı örnekleri incelenir. Öğrencinin farklı zamanlarda yazdığı 3-5 arasında yazı örneğine bakılması yeterlidir. Öğrenci, iki satır arasına taşırılmadan yazdı mı, yazarken bir satır bittikten sonra satır atlamadan bir sonraki satıra geçti mi diye bakılmalıdır. Öğrenci yazı örneklerinde satır takibi yaparak yazmışsa öğretmen bir sonraki hedef davranışa geçmelidir. Öğrenci satır takibi yaparak yazmamışsa, yazı örneklerinde hedef davranışa yönelik hatalar var ise tekrar öğretim sürecine dönülmelidir. Öğrencinin yazılarında belirgin ve sürekli olarak yaptığı bir hata fark edilmiş ise öğretim aşamasında özellikle bu hatayı düzeltmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

DERS PLANI ÖRNEĞİ - VI

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Okuma-Yazma Öğrenme Alanı : Dinlediğini Anlama Bölüm : Yönergeleri Yerine Getirme Kademe : 1 Önerilen Süre : 25 dk.	
BÖLÜM-2	
Hedef	1.6.3.2. Dinleme ve takip becerileri gerektiren yönergeleri söylediği sıra ile yerine getirir.
Hedef Davranışlar	2.1. Psikomotor becerileri içeren yönergeleri söylediği sıra ile yerine getirir.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Etkinlik Temelli Öğretim
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	Psikomotor becerileri içeren yönerge cümlelerinin yazıldığı kağıtlar (öğrencilerin hem ön koşul olarak önceden bildiği kavramların kullandığı hem de ince ve kaba motor becerilerdeki performansına uygun olarak hazırlanan yönergeler)
Ortam Düzenlemeleri	Ortam; ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırılır. Işı ve ışık ayarlanır. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçları giderilir. Sınıfta U şeklinde bir oturma düzeni oluşturulmalıdır. U oturuş biçiminin ortasında öğrencilerin verilen yönergeleri yerine getirecekleri bir alan oluşturulur. İstenirse bu alan şerit bantlar ile ya da renkli kalem ile zemine çizilerek belirgin hale getirilebilir.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğrenciler ile daha önceden öğrendikleri Kulaktan Kulağa oyunu oynanabilir. Oyunda kulaktan kulağa geçirilen mesaj psikomotor becerileri içeren mesajlar olmalıdır. Öğrenciler U şeklinde bir oturma düzeni ile oturabilir. Öğretmen ilk sıradaki öğrencinin kulağına psikomotor becerileri içeren yönerge cümlesini söyler (ör. ayağa kalk, iki kere zıpla). Her öğrenci yanındaki öğrencinin kulağına duyduğu şekliyle bu cümleyi söyler. Sondaki öğrenci eğer yönergeyi doğru şekilde anlamışsa ve yerine getirirse ödül kazanır. Öğrenciler kulaktan kulağa aktarıırken mesaj değişti ise oyunun sonunda öğretmen mesajın ilk halini söyler ve bütün çocuklara yaptırır. İki-üç tur oynandıktan sonra öğretime başlanır.
Güdüleme	Öğretmen, öğrencileri derse güdelemek için "Çocuklar, bugün sizinle daha farklı ve yine çok eğlenceli yeni bir oyun daha oynayacağız. Bu oyunu çok seveceğinize eminim. Gördüğünüz gibi önünüzde sarı bantlarla çevrilmiş bir alan var. Ben sizleri sırayla bu alana çağıracağım. Söylediklerimi söylediğim sıra ile yerine getirmenizi isteyeceğim. Çok eğlenceli bir oyun olacak. Bakalım, kimler söylediklerimi en güzel şekilde yerine getirecek? Benim söylediklerimi çok iyi dinleyen ve yapan bu oyunu kazanacak. Bakalım bu oyunu kim kazanacak? Çok merak ediyorum." diyerek öğretime başlar.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Öğretmen "Tabii, bu çalışma sırasında sizden uymanızı istediğim bazı kurallar da olacak." diyerek aşağıdaki şekilde kuralları açıklar. Bunun dışında öğrenciler için gerekli duyduğu başka kurallar varsa söyler. <ul style="list-style-type: none">• Oyun sırasında sessiz olmaları gerektiği,• Her bir yönerge cümlesinin bir kez söyleneceği,• Çalışma başladıktan sonra öğretmenine veya arkadaşlarına soru sormayacakları,• Çeşitli nedenlerden dolayı yerine getiremedikleri yönergeleri geçerek, bir sonraki yönergeyi dikkatli bir şekilde dinleyip yerine getirmeleri gerektiği açıklanır.
Uygulama	Öğretmen, öğrencilerden birini seçerek sarı alana çağırır. "Hazırsan başlıyorum." şeklinde dikkat işareti vererek aşağıda sıralanmış olan yönerge cümlelerini sırası ile söyler. Yönerge cümlelerini öğrencinin seviyesine uygun bir hızda ve tane tane söylemeye dikkat eder. Böylece öğrencinin yönergeleri daha rahat takip etmesi sağlanır. Yönerge cümleleri; <ul style="list-style-type: none">• Bulduğun yerden iki adım ileriye yürü!• Sonra etrafında dön!• Sıçrayarak üç adım at!• Diz çök! Öğrencinin verilen yönergeleri doğru bir sıra ile ve doğru şekilde yerine getirmesi betimlenerek pekiştirilir. Sırayla her öğrenci sarı alana çağırılır ve söylenen yönergeleri yerine getirmesi istenir. Bütün öğrenciler için performanslarına uygun farklı sayıda ve zorluk düzeyinde farklı yönerge cümleleri oluşturulmalıdır.
BÖLÜM-4	
Ölçme ve Değerlendirme: Kontrol Listesi ile değerlendirme yapılır. Öğretim sonunda ayrı bir değerlendirme sürecine yer verilmez. Hazırlanan kontrol listesi hem etkinlik sırasında hem de etkinlik sonrasında öğrencinin performansı gözlemlenerek doldurulur. Kontrol listesi; "Öğrenci yönergeyi söyledikten sonra beklenen sürede gerçekleştirdi mi?, Yönergelerin ikinci kez söylenmesini istedi mi?, Söylenen yönergeleri doğru şekilde yerine getirdi mi?, Anlamadığı yönergeyi geçip bir sonraki yönergeyi dikkatli bir şekilde dinleyip yerine getirdi mi?" gibi hedef davranış için gerekli olan ölçütlerin yer aldığı bir kontrol listesi olmalıdır. Öğrencinin gerçekleştirip gerçekleştirmediği ölçütler ilgili kontrol listesinde "Evet" / "Hayır" şeklindeki sütunlara işaretlenmelidir. Öğrenciler ölçütlerin hepsini gerçekleştirene kadar bu tarz etkinlik örnekleri ile öğretime devam edilmelidir. Öğrencilerin hepsi ölçütleri sağlıyorsa daha zorlaştırılmış yönerge maddeleri ile yeni öğretime geçilebilir.	

DERS PLANI ÖRNEĞİ - VII

BÖLÜM-1	
Dersin Adı : Okuma-Yazma	Kademe : 1
Öğrenme Alanı : Sözlü İletişim	Bölüm : Alıcı ve İfade Edici Anlam
	Önerilen Süre : 30 dk.
BÖLÜM-2	
Hedef	1.7.2.1. Cümlelerin anlamlarını ve söz dizimlerini ayırt eder.
Hedef Davranışlar	1.1. Söylenen cümle ile ilişkili resmi gösterir.
Öğretim Yöntem ve Teknikleri	Doğrudan Öğretim Yöntemi
Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri	<p>Öğretim için seçilmiş cümleler, cümlelerin ses kayıtları, cümleler ile ilişkili ve ilişkili olmayan resimler</p> <ul style="list-style-type: none">• Ali top oynuyor. / Top oynayan erkek çocuk resmi – İp atlayan kız resmi• Tuğçe yemek yiyor. / Yemek yiyen kız resmi – Kitap okuyan erkek resmi• Kerem okula gidiyor. / Okula giden çocuk resmi – Evde uyuyan çocuk resmi• Ayşe kaydırdıktan kayıyor. / Kaydırdıktan kayan kız resmi – Salıncakta sallanan kız resmi <p>Resimli kartlar yerine çeşitli dijital uygulamalar da kullanılabilir.</p>
Ortam Düzenlemeleri	Ortam; ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırılır. Işı ve ışık ayarlanır. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçları giderilir. Öğretmen ve öğrenci masada karşılıklı oturur. Öğretmenin çalışma sırasında kullanacağı materyaller, öğrencinin hareket alanında olmayacak şekilde, odanın bir köşesinde hazır bulundurulur.
BÖLÜM-3	
Dikkati Çekme	Öğrencinin günlük yaşantısı ile ilgili kısa bir sohbet edilebilir. "Bugün nasılsın? Sabah kahvaltı yaptın mı? Neler yedin? Seni okula kim getirdi?" gibi sorularla sohbet yönlendirilir.
Güdüleme	Öğretmen "Bugün seninle söylenen cümle ile ilgili resmi bulma çalışması yapacağız. Ben sana bir cümle söyleyeceğim, sen bu cümle ile ilgili resmi bana göstereceksin. Sen bu çalışma sonrasında dinlediklerini daha iyi anlayabileceksin." diyerek öğrenciyi derse güdüler.
Gözden Geçirme ve Derse Geçiş	Öğretmen daha sonra kuralları açıklar. "Çalışmamız sırasında senden uymanı istediğim bazı kurallar var: 'Bak!' dediğimde bakacaksın (öğretmen nasıl resimli kartlara bakacağıyla ilgili model olur), 'Dinle!' dediğimde dinleyeceksin, 'Göster!' dediğimde böyle göstereceksin. Bu kurallara uyarsan çalışmamızın sonunda kazanacaksın." diyerek kuralları ve önceden öğrenci için etkili olduğu bilinen pekiştireci açıklar. Daha sonra öğrenciyi çalışma sırasında kullanılacak araç-gereçler tanıtır. Sonra öğretmen, öğrenciyi "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" der (dikkat işareti) ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt bekler. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa öğrenciyi, "Hazırsın, aferin, çok güzel. O zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek öğretim sürecine başlar.
Uygulama	<p>Model Olma:</p> <p>Öğretmen birinci öğretim setini masaya dizer. Öğrencinin resimleri incelemesine izin verir. "Şimdi beni çok dikkatli dinle, ben bir cümle söyleyeceğim. Bu cümleyi anlatan resmi bulup bana göstereceksin. İlk olarak ben başlıyorum, sana nasıl yapacağını gösteriyorum. Beni dikkatle izle!" der. Öğretmen ilk cümlelerin ses kaydını dinletir. Cümleyi dinledikten sonra "Hmm, Ali top oynuyor, dedi. O zaman top oynayan bir çocuğun olduğu resmi bulmam lazım. İki resme de bakıyorum. Aaa burada top yok, ip atlayan bir çocuk var. O zaman bu resim olmalı. Bakayım ,evet, burada top oynayan bir çocuk var. Tamam işte buldum. 'Ali top oynuyor' cümlesini anlatan resim işte bu!" diyerek resmi eline alır. Öğretmen bu şekilde en az dört set ile öğrenciyi model olur.</p> <p>Rehberli Uygulama:</p> <p>Daha sonra öğrenciyi "Şimdi sıra sende, bu sefer de seninle birlikte cümleyi anlatan resmi bulma çalışması yapacağız. Hazırsan başlayalım." der. Öğrenci ile birlikte cümleyi dinlerler. Öğretmen öğrencinin kartlara yönelmesini bekler. Bu noktada öğrenciyi gerekli düzeltme ve ipuçlarını verir. "Evet, ne demişti cümlede, hatırlıyor musun? Hadi bana ne duyduğunu söyle!" der. Öğrencinin cümleyi doğru şekilde tekrarlamasını pekiştirir. "Evet, diyor o zaman resimde ne olmalı? Düşün bakalım." gibi cümleler ile ipuçları verilir. Rehberli uygulama aşamasında, model olma aşamasında kullanılan cümleler ile başlanmalı ve çok sayıda örnek ile devam edilmelidir. Öğrenci, öğretmenin ipuçlarına gerek duymadan doğru resmi göstermeye başladığında bağımsız uygulama aşamasına geçilmelidir.</p>

Uygulama	<p>Bağımsız Uygulama</p> <p>Bağımsız uygulama aşamasında öğretmen "Şimdi sana bazı cümleler dinleteceğim. Sen, söylediğim cümleyi anlatan resmi bulacaksın. Bu sefer ben sana yardım etmeyeceğim. Senin tek başına bulman gerekiyor. Hazırsan başlayalım." der. Öğrenciye cümleyi söyler / dinletir. Öğrenci ile 6-7 cümlenin 5'inde doğru resmi gösterdiğinde öğretimi sonlandırır (bağımsız uygulamalarda verilecek cümle sayısı öğrencinin çalışma performansına göre değişebilir).</p> <p>* Öğrenci için cümleler öğrencinin performans düzeyi belirlendikten sonra seçilmelidir. "Ali top oynuyor." gibi temel cümlelerin yer aldığı cümleler ve "Ali bahçede top oynuyor, Ali okulun bahçesinde top oynuyor, Ali okulun bahçesinde Aslı ile top oynuyor" şeklinde gittikçe zorlaşan cümlelerle öğretim genişletilmelidir.</p> <p>**Süreç içerisinde olumsuz örnek sayısı da gittikçe artırılmalıdır. Bu süreç içerisinde acele edilmemeli, öğrenci bir aşamada tam olarak bağımsız olduktan sonra ileri aşamalara küçük adımlarla geçilmelidir.</p>
-----------------	--

BÖLÜM-4

Ölçme ve Değerlendirme:
 Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı ile değerlendirme yapılır.

Değerlendirme Materyalleri:

- Kerem çiçek topluyor. / Çiçek toplayan Kerem'in resmi – Top oynayan Kerem'in resmi
- Aslı süt içiyor. / Süt içen Aslı'nın resmi – Su içen Aslı'nın resmi
- Tuğçe okula gidiyor. / Okula giden Tuğçe'nin resmi – Evde uyuyan Tuğçe'nin resmi
- Ahmet bisiklete biniyor / Bisiklete binen Ahmet'in resmi – Oyuncak arabası ile oynayan Ahmet'in resmi

Ortam; ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırılır. Işı ve ışık ayarlanır. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçları giderilir. Öğretmen ve öğrenci masada karşılıklı oturur. Öğretmenin çalışma sırasında kullanılacağı materyaller, öğrencinin hareket alanında olmayacak şekilde, odanın bir köşesinde hazır bulundurulur.

"Bugün seninle söylenen cümle ile ilgili resmi bulma çalışması yapacağız. Çalışmamız sırasında senden uymanı istediğim bazı kurallar var: 'Bak!' dediğimde bakacaksın, 'Dinle!' dediğimde dinleyeceksin, 'Göster!' dediğimde böyle göstereceksin. Bu kurallara uyarсан çalışmamızın sonunda kazanacaksın." diyerek öğrenci için etkili olduğu bilinen pekiştireci ve kuralları açıklar. Daha sonra öğrenciye değerlendirme araç-gereçleri tanıtılır ve "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" der ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt bekler. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa öğrenciye, "Aferin, çok güzel. O zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek değerlendirme sürecine başlar.

Birinci değerlendirme setindeki materyalleri masaya dizer ve "Buna bak!" yönergesiyle resimleri tek tek gösterir. Öğrencinin bakmasını pekiştirir. Daha sonra cümleyi söyler / dinletir ve "Hangi resim bu cümleyi anlatıyor? Göster!" yönergesini verir. Öğrenci doğru olanı gösterirse hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin "evet" sütununa (+) işareti koyar ve diğer setle değerlendirmeye geçer. Öğrenci yanlış olanı gösterirse veya kararsız kalırsa öğretmen yine hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin "hayır" sütununa (-) işareti koyar. Öğrenci tepkisiz veya kararsız kalırsa yukarıdaki gibi bir kez daha soruyu yineler. Öğrenci yine kararsız kalırsa veya tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin "hayır" sütununa (-) işaretini koyar. Diğer soruları da aynı şekilde uygular. Öğretmen, öğrenci dört değerlendirme setinden en az üçünü doğru yapıyorsa bir sonraki aşamaya geçer. Ancak öğrenci bu ölçütü sağlamıyorsa öğretim sürecini yineler.

EK-1. Farklı olanı bulma (Yarı soyut)

Yönerge: Farklı olanı göster.

